

309168 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ మేనెల 23 వ తేది బుధవారము
సంపుటము. ౪. పింగళనామ సంవత్సర శ్వేతమాస శుక్ల తృతీయ 3. N 45 సంచిక ౪౫

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-8-0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పుల శార
దోలును. వాయువు
సోష్ణ శోగోష్ణును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదదినది.
వనమూలికలచే హిందూదేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, ఆండ్ నుదగాను

మీరు ఓరియంటల్ సోపును
ఉపయోగింపుడు. చవుకకు చౌక.
అందమునకు అందము.
Oriental Soap Factory.
Goabagan, Calcutta.
తేలుమందు వెల సీసా - ౩ 0-8-0
కుట్టివోటు కొంచెము మంగుపోసిన బాధ మాయమగును.
బాధ నరముల వెంట వెదకరము
దగ్గరనుండిగొట్టవలెను. బుడపారుకలు
కుట్టివోటును బుడపారుకలు
చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ప్రావళము
ననేకులు పనికిలింపిరి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.
అమృతాంజనం డి, నీలుకెట్టిపిడి, నుద్రాను.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు
తీలాతేక సురేంద్రనగరముకి:—ఇందు స్త్రీల మనస్సు
రక్తము చాపల్యాదిగుణములు కన్పింపబడినవి. రూ. 1.0-0
యశోధర:—ఇందొక యాడుది తనమగనివైకల యనురా
గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న కన్యికాదేవుని 0-12-0
మనోరమ:—మగడువేటకేగి కాతునునొద్ద జిక్కుకొనకని
సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, స్త్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్య
తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
సహనోదరివాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధిలేక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలార్పాటమున కోర్కెనొకడొడ్రు ప్రలాపము:—
అత్తలు కోడంద్రుని బాధించు విధములుగలవి. అ. 0-2-0
మిత్రులహామ:—అపవృత్తులగు మిత్రునివై నిందమోపి
కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
వలయువారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో.,
6, వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామలకూరు చీట, సుదరాన్.
ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పంపుదనినను పంపుదుము.

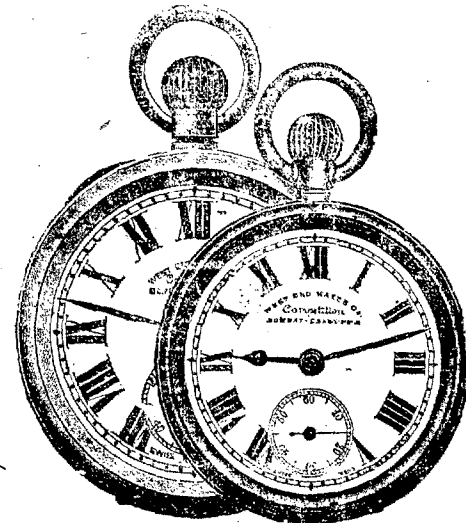
బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా
ఈ పరిమళగ్రాహక రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. పురుషులను, మచ్చలను గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాకటోష్ణులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)
ఈ వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ నిచ్చుట నిస్సంశయము; సహజమైనను మధ్యస్థమైనను అన్ని విధములైన రోగములను
దాగొట్టును. శరీరమునందలి పోషకసహజములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరాగోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 కోపాలవర మందులకు 4 పోస్టుల బుడ్డలలో ఆమృతమును.
ప్రాప్తియెరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No. 2 BOMBAY.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అందు కో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.
కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు
వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సప్లయచేతురు. ఒక
సారి ఆర్గరుయిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలను.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు. ఫిలుములు - డేగాలు - గ్యాసుడిక
బాణ - బొమ్మలకాళ్లు - గారడి పుస్తకములు వికయింప
బిము. క్యాటలాగు కాకతెహాకి (652)
బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

త్వరపడు ! 774 వార్తాప్రతులు మాత్రమే !!
1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని వెల రు 0-10-0 లు
దీనియందు కృతిప్రస్తావమున్న కల్పనాస్వరమునకు ఉప
యోగమగునట్లు ఇంద్రప్రస్తావమున్న సంపూర్ణముగా భక్తికి,
హతయోగభేదమున్న తెలియబడును.
2. కృతిహస్తచాతము వెల రు 0-6-0 లు,
దీనియందు కాశీ శతనామస్తుత్యాదికమున్న, స్వరాలంకార,
గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమున్న కొలిపించుకొనటకు తెలియ
బడును. ఉదాహరణ- హంసవర్ణిరాగము రూపకంకాళము
తక్షిణములు. ఉపద్రవ్య నృసింహశాస్త్రి
సంకలనము. సంకీర్ణ లక్షణవివ్యాన్
మనముగ రు ౫ అమలాపురము.
మోహిని తెలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడు
టకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును,
వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో, నుద్రాను, బొంబాయి.

WEST-END
"COMPETITION"
LEVER WATCH.
IN 2 SIZES AS ILLUSTRATION
STRONG 15 JEWELS MOVEMENT.
BEST FOR POCKET USE.
Nickel Case Rs. 18. Silver Case Rs. 27.
Please Write if you want Small or Big size.
E. A. WATCH COY., 36, Rattan Bazaar,
THE POPULAR HOUSE FOR WEST-END WATCHES. Madras. E. C.

'A Letter to the People of India'
BY
Mr. Lionel Curtis.
A very interesting book which must be read
by all people interested in Indian Politics.
Mr. Curtis is for self-government for India
and how he arrives at this startling conclu-
sion is beautifully set forth in this book. A
scheme for an Imperial Parliament of the
Empire in which India will also be an equal
partner is also sketched.
Price including V. P. charges As. 0-12-0
For copies apply to
Manager,
"ANDHRA PATRIKA"
POST BOX NO. 217
MADRAS. E.

సరసవినియోగిని సభ 764

ఈ సభ వారు 1917 సం॥

ఈ దినము రాత్రి 9 1/2 గంటలకు

నల్ల (చిత్ర పత్రము)

అను నాటకమును

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శించెదరు.

ధర లెప్పటివలెనే.

రావుబహదూరు
సి. హెచ్. గాడ్.

బి. మాధవరావు
జనరల్ మేనేజరు.

నోటీసు.

(787)

శ్రీ పంగిడిగూడము రాజాగారి వద్ద లండన్ జేజీ రయిలు, వేగనుల కుపయోగించు చక్రములు, ఇరుగులు, ఇతర పరింగులసహా 2 వేగనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒకట్రాలియున్న, ఇంక ఇతర ఇనుప, బీడుసామానులున్న అమృతమునకు సిగ్గుగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చిచూచి కొనుక్కోవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెడల దిగువ సంతకము చేసినవారికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పంగిడిగూడం (P. O) } Ch. Yegneswara Rao
కృష్ణా జిల్లా } Hd. Clerk.

చాయకు పూచి ఇవ్వబడును.

క్రొత్తకంపెని. బహుచౌక.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎజుప్టుకస్త్రములు చీరలు.
2 1/2 X 1 1/2 గజములు.

యజ్ఞపంచలు. కస్త్రములు.

మొదటికం సాగలైన శత గల

రెండవకం 1 కి 0-9 6 0-9-0

రెండవకం పట్టమైన శత గల 0-9-0 0-8-0

మేము చిన్న చేతిరుమాపును, టబ్లీటును, సాగలైన పట్టు చీరలనుకూడ తయారుచేయుచున్నాము.

కావలసినవారు ఈ కిందిచిటానుమునకు వ్రాసికొనవలెను.

యమ్. యస్. సరసింగరావు కంపెని,

పట్టుగడ్డల కర్తలు, హస్తములకర్తలు

P. O. Mulkalmuru (మైసూరు ప్రావిన్స్).

Mysore Province

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

బ్యాంకువారి నిధిములకు పనులెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లున్నదో కులభేదము లేక కలి? అనాగ్రహము లేట్లెట్లుమా? ఈ మొదలగు విషయములన్నియు యింగు కష్టము వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా డ్రాంధ్రమునై పండితుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. కైఫియగుల సులభము. 400 పుటలు. అత్యుత్తమ ప్రతిపాది మున్నవి. పేరి 50-0 కచ్చులు వేలు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, చురుకుడు, భావగర్భితము. 2000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికోడెండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
యెలుగు పండితుడు.
మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

ఎనిమిదవ ఆంధ్ర మహిళాసభ

చిత్తుతీర్థానములు.

1. ఈయార శ్రీలనభల నేర్పాటు గావించి శ్రీ విద్యా ప్రబోధమునకు విశేషముగఁ బాలుపథు మండిన శ్రీవతి విస్సా కమలమ్మగారు కీర్తి కేమరాలైనందుకు ఈసభ వారు మిక్కిలి చింతించుచున్నారు.

2. చెన్నపట్టణమునందు బ్రాహ్మణవిశిష్టతలయ మే చ్చుజి విద్యాధిపతేనముల నిచ్చి శ్రీవిద్యాభివృద్ధి గావించు చున్న దొరతనమువారి కీసభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

3. విశాఖపట్టణము నందు శ్రీలన భోధనాభ్యసన పాఠశాల నేర్పాటు, నర్నాపురం, విజ్ఞానచక్రగిరా పరిశీల యం దుత్తీర్ణులైన శ్రీలనందుఁ జేర్చుకొనుటకంగీకరించిన దొర తనమువారికి వందనములు.

4. చెన్న పురియందు శ్రీలనఁ బ్రత్యేకముగ వైద్య కళాశాల నొకదాని నేర్పాటుప దొరతనమువారు నిశ్చయించి నందులకు వారికి వందనములు.

5. బాలికా పాఠశాలలయందు నీతిప్రబోధము లగు నార్యకథలుగల పుస్తకములను బహుముల గ్రంథములుగ నియ మించిన బాలికలకు శ్రేయోదాయకమని యీ సభ వారు తలంచుచున్నారు.

6. ప్రస్తుతపు బాలికాపాఠశాలలలో జాతీయ, దేశీ య, అభిమానముల గలిగించు విద్యను గజపుటలేదు. కాబట్టి ముఖ్యమగు పట్టణములందు జాతీయ బాలికా పాఠశాలల సుదారస్వభావులగు నాంధ్రులు నెలకొల్పట యవసరమని యీ సభవారు తలంచుచున్నారు.

7. బాలికా పాఠశాలలయందు శ్రీలనె యుపాధ్యాయులుగ నుంచి వారికి వేతనముల వృద్ధిపఱచినగాని శ్రీ యుపాధ్యాయులుగ నుండుటకుఁ బ్రోత్సాహముగ నుండదని యీ సభవారి యభిప్రాయము.

8. బాలికా పాఠశాలలను పట్టణయందు, జిల్లాబోర్డు, తాలూకాబోర్డువారును, దొరతనమువారును స్థాపించిన గాని శ్రీవిద్యాభివృద్ధి శీఘ్రముగఁ గలుగఁ నేరదని యీ సభవారి యభిప్రాయము.

9. ఆంధ్ర శ్రీవిద్యాభివృద్ధియ మొకటి యాంధ్రదేశ పద్యమున స్థాపించిన దేశాభ్యుదయకరముగ నుండునని యీ సభవారి యుద్దేశము.

10. ఆంధ్రదేశము దండెటు శ్రీ సమాజములు వర్ధిల్లి యాంధ్ర నామణుల యజ్ఞానమునకు బోగొట్టుటకుఁ దగు నేర్పాటు గావించవలయునని యీ సభవారి యుద్దేశము.

11. ఆంధ్రదేశము నందలి నామణులచేఁ జేయబడు కట్టు, పున్ని పనులు, చిత్రలేఖనము మొదలగు కళలందు నేర్పును గనఁబఱచు వస్తుప్రదర్శనమును ప్రతియాంధ్రమహిళా సభయందును నేర్పాటుఁజేసిన శ్రేయస్కరమని యీ సభ వారి యభిప్రాయము.

12. ఆంధ్ర శ్రీలు స్వదేశకస్తువులను వాడుకొనుచుఁ దమదేశాభిమానముఁ గనబఱచుటకు ఈ సభవారు ప్రోత్సా హము కలుగఁజేయుచున్నారు.

13. శ్రీవిద్యాభ్యాసమునకు నాటకముగఁ బరిణమించి యనేక అనర్థములను గలుగఁజేయు నతిబాల్యవివాహముల నాపుడలఁజేయుటకుఁ దగుప్రయత్నములఁ గావించవలయునని యీసభవారి యభిప్రాయము.

14. చాతుర్వర్ణ్యములలోని యంతశాఖల భేదములను తగ్గించి ఆయా యుపశాఖలలో భోజన వివాహాధి సంబంధ ములను జరపుకొనుటచేఁ గన్యాశుల్కవరకులములు తగ్గి పోవునని యీసభవారి యభిప్రాయము.

15. ఆంధ్రమహాజనసభవారు ప్రతిసంవత్సరము ఆంధ్ర మహాజనసభ ఎచట జరిగిన నచట నాంధ్రమహిళామహాసభను జరపుటకు వారికి వలయు సహాయమునర్పటకు నాంధ్రమహా సభవారిని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

16. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న విరోహ మహాసంగ్రా మమునందు మిత్రులందలివారికి జయము కలుగవలె నని యీ సభవారు భగవంతునిఁ బ్రార్థించుచున్నారు.

కంచనపల్లి కనకమ్మ,

అహ్మదా సంఘాధ్యక్షురాలు.

వ్యవసాయకశాఖ

ఈశాఖల స్థాపించుటయందు దొరతనమువారి యుద్దేశ మేమైనను, ఈశాఖ లెట్లు జరుపబడుచున్నదియు చూచిన, వీనివలన, పన్నులిచ్చువానికి వి శేష నష్టమును, సభ్యులను, సభా నేకులను, సభికుల నొకవోటునుండి యొకొక వోటునకు దీసికొనిపోవు నిమిత్తము స్పెషలు రైయిల్ మూలమున లాభమును గొను రైయిల్ కర్షెవెనీలకు తప్ప మరియెవ్వరి కెట్టిలాభము లేకుండుటయును ప్రతిపాదికిని తెలియును. ప్రతిస్థాపన ఖర్చులను తగ్గించుటకు ఈ సంఘముల వారిని కోరినపుడు ఏ ఏయో రెండు మూడు పంకాలను తగ్గించుట నామరదుగురు బంబ్రాతులను తగ్గించుటయును, సంస్థాపనలోని పెద్ద ఉద్యోగముల జీతములను అనవసరములగు శాఖాఖర్చులను విశేషముగ హెచ్చించుట యును జరుగుచున్నవి. నలువది యెండ్లక్రిందట వి శేష మంగళ తూర్వారానములతో వైదాపేటయందలి వ్యవసాయ కళాశాలాసంస్థాపనము నేర్పరుచుటయు నే నెఱుగుదును. ఇరువది యెండ్ల గలించినపిమ్మట నపారమగు క్షేత్రము ధనమును వ్యయముకాగా నవి నిష్ఫలమగుట, పుష్కలము నిష్ఫలమగుట సలభమించినది. పిమ్మట కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల వచ్చినది. పన్నులిచ్చువారి సామ్రెన్ని లక్షలా సరససాధములకు వినియోగింపబడెనో మే మెఱుగము. అందువలన వచ్చిన లాభములేవి? అనేక రసాయనశాస్త్రజ్ఞులు భూగర్భశాస్త్రజ్ఞులు, మున్నగు శాస్త్రజ్ఞులందఱును గల సి హిందూదేశ వ్యవసాయాభివృద్ధికెట్లు తోడ్పడినదియు నెవ్వరికిని తెలియదు. కోయంబత్తూరు కళాశాలలో జరిగిన యొకచిన్నవృత్తాంతము జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది. అది యాకళాశాలయందు జరు గుచున్న కార్యక్రమము నిండుక తెలుపగలదు. నే నెకతూరి ఆ మహాసంస్థాపనమును జూడబోయితిని. తగిన సన్మానము జేసి యచటివారు వన్ను లోనికి దీసికొనిపోయి పల్లపు సాగు నందలి జి వి ధ పరీక్షలను జూపిరి. అచ్చట నొకేపరి మితిగల పొలములు చూడు వరుసగా కృషి చేయబడినవి. నలు వది రూప్యముల విలువగల ఎముకలు మొదలగు వానినుండి తయారేయబడిన (ఆర్మిఫిమలు) ఎరువునే రుచదిన యొక పొల మునందును, అంతియే విలువగల కోలింగి (నీలిమందు ఆకులతో తయారుచేయబడిన) ఎరువునేయబడిన యొకొక పొలమునందు ను, ఎట్టి ఎరువును నేయబడిన మూడవపొలమునందును సమాన కొలతగల విత్తులను వారు చల్లిరి. పిమ్మట నేయేపొల మెంతెంత పండునో చూచి ఒక దానితో నొక ట్టి సరిపోల్పుట కు ను, త న్మాట ము న మొదటి పొలముయొక్క ఆధిక్యతను జూపుటకును ఈ ప్రయత్నము చేయబడినది. పిమ్మట నచటి వ్యవసాయపండితువకును నా మనుకొంత సంవాదము జరిగెన నెనపుడు రయుతు యాదర్శ మును జూపితిని మొదటిరకపు (ఆర్మిఫిమలు) ఎరువునకు ర యు తు రూ 40 లను చెల్లిం పవల యు న. తిరు బడి కాలయన బండితో నిద్దలు నేవకుల నొక యొడివికి కంపినయెడల దమ్మిడి ఖర్చు కాకుండ (ఇప్పుడు కొంచెము రొక్క మీయవలెను) వారము రోజులలో తన పొలమునకు తగినంత యెరువు వేసికొన గలుగుచుండగా నూటికి 25 చొప్పున వడ్డీలు పెట్టుకొని 2 క్కరములకం పెసియెరువు తెప్పించిన నతనికి విశేషనష్టము గలుగును కోలింగిఎరువు పల్లపు భూములకు ఉత్తమమైన యెరువునయును, కం పెసి యెరువువలన తగిన గిట్టుబడియుండదనియు రయు తెలుగునని నేనంటిని రయు తు భావమును బట్టి తా నీవిషయమును విచారింపలేదని ఆ పండితుడు పలికెను విదేశవ్యవసాయకు డెంతయుడైనను, ఈ దేశపు నేద్యగాండ్రలో స్నేహముచేసి, వారితో గలసిమెలసి తిరుగుచు వారి స్థితిగతుల బోధపరచుకొనిన గాని ఈ దేశపు రయుతు భావమును బట్టి ఏయంతమును తెలిసికొన జాలదని నిరూపించుట కీ యుగాహరణము జూపితిని “ఉస్సెను దిన పత్రిక”

బలాహా కర్మాగారము తగులబడుటకు గూర్చి ప్రత్యేక పరపబడిన యంతము సరిగ లేదనియు ఆకర్మాగారములో నున్న బంగారమును దానిపరిసరములకును, పశువుల చావడి కిని ధాన్యపుకొట్టకును, నిష్ప అంటుకొనలేదనియు గంధి గారు ప్రకటించిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ.

ఉదకమండల సమావేశము.

ఈ నెల 24-న తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు ఉదకమండలము నందలి దొరతనము వారి భవనమున చెన్నపురి శాసనసభ్యులు సమావేశమైరి. గవర్నరు గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. ఆ రాత్రి నవాబుగారు, గౌ. లగు, చిదంబరనాథ ముదలియారు, సుబ్బరాయలరెడ్డియారు, భాకర్ బహద్రులు అహమ్మదు తంలిమారకయారు గారలు తప్ప తక్కిన సభ్యులందఱును సభకు విచ్చేసిరి. క్రొత్త సభ్యులగు లయొ నలు డేవిడ్సన్, నేయిల్ మ్యాక్కికేలు, పాడిసెక్ గారులు ప్రమాణము గావించిరి. పిమ్మట ప్రశ్నలకును, ఉపప్రశ్నలకును ఉత్తరువు లివ్వబడెను. సభాసమావేశసమయమున కార్యక్రమమును నడపించుటకు గూర్చి చేయబడిన నిబంధనలందొక మార్పును ఎడ్వోకేటు జనరలు గారు పాడించిరి. ఆమార్పునకుల యావశ్యకతను గూర్చి వారు కొంతవడి బోధించిరి. ఒకానొక బిల్లును సభలో ప్రవేశపెట్టుట కనుజ్ఞ నొసగుటకును మానుటకును, దానిగూర్చి యేమి చేయవలయునదియు అధికారులు విచారించుటకును రెండుమాసముల వ్యవధి అవసరమని వారు తెలిపిరి. ఆ బిల్లునందలి వాక్యములన్నియు, దాని పరిపూర్ణోద్దేశములును అధికారుల కందవలయును. ఇట్టి మార్పు తక్కిన శాసనసభలలో నంగీకరింపబడెను. ప్రస్తుతము ఆరు మాసములకు ముందుగా తెలియజేసి ఏ సభ్యుడైన నేబిల్లునైన ప్రవేశపెట్ట గల్గుచున్నాడు. బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకును మానుటకును ముందుగా గవర్నరుగారియు తరువుగాని గవర్నరు జనరలుగారి యుత్తరువు గాని ఆవశ్యకముగ గావలసియున్నది. ఈ మార్పులు నిజముగ నిరపాయకరములును న్యాయవంతములు నగును అని నుడిచిరి. క్రిందటి సమావేశముననే ఈ మార్పు సభలో ప్రవేశపెట్టబడినది గనుక తగినంత వ్యవధి యొసగబడె ననియు, వేరే ప్రత్యేకసంఘము పేర్కొనవలయు దాని నిండుసభలో చర్చింపవచ్చుననియు గవర్నరుగారు తెలిపిచ్చిరి.

గౌ. లగు రంగాచారియారు గారి మార్పుల నెదిర్చిరి. పార్లమెంటు మహాసభయొక్క చట్టము ననుసరించి తామను భవించుచున్న హక్కు నీ మార్పులు తొలగించు చున్నవి. పార్లమెంటు చట్టమునకు భంగము వాటిల్లుచున్నది గనుక నీ మార్పుల చేయుట కీసభవారు అర్హులుకారు. సభ్యులకున్న అధికారములను స్వాతంత్ర్యములను నివి నెడగొట్టుచున్నవి. ఇటువంటి బిల్లులను దొరతనము వారు తొందరగా నెవ్వడను చర్చింపలేదు. మలబారు వివాదములు, రజనల్లానంతర వివాదములు మొదలగు బిల్లులనుగూర్చి దొరతనమువారు విశేషకాల మాలోచించి జనాభిప్రాయమును గోరి దాని ననుసరించి నడచుకొనిరి నుడిచిరి. గౌ.లగు కే.ఆర్.వి.కృష్ణారావుగారుగూడ నా మార్పుల నెదిర్చి విశేషముగ చర్చించిరి. 'రెండు నెలల' క్రిందటనే తెలియబరచు సంకతి యటుండ తక్కిన సభలన్నియు నంగీకరించినవి. కనుక మనమును అంగీకరింపవలయుననుట సమంజసము గాదు. ఒకానొక బిల్లుయొక్క నిబంధనల మొక్కమాత్ర చర్చించుటకంటె రెండు మార్పులు చర్చించుటవలన నెక్కుడు లాభములేదని నుడిచిరి.

గౌ.లగు ఏ. ఎస్. కృష్ణారావుగారుగూడ ఎడ్వో. గారి సవరణల నెదుర్చుచు శాసనసభ్యులు 1893వ సంవత్సరమునుండియు ననుభవించుచున్న హక్కులమీద దండెత్తుట కీసవరణలు లేబడినవని పలికిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు.

మా॥ భానుబహద్రురు ఎ.టి. జి. ఎమ్. అహమ్మదు తంలి మరక్కయారు.

(1) ప్ర.—(ఎ)- మార్చి 27న తేదీ హిందువులకల ప్రయత్నమైన "కింగ్ నవాబులు ధర" అను పీఠిక క్రింద వ్రాయబడిన యంశముల దొరతనమువారు గమనించిరా?

(2) అందు వివరింపబడిన యంశముల గూర్చి దొరతనమువారు తగుయత్నముల నొనర్తురా?

ఉ.— దొరతనమువారు రాశాసనము నిపుడు చూచియున్నారు. విషయము దొరతనమువారి యాలోచనమున నున్నది.

(3) (ఎ) మదరాసు కార్పొరేషనునందు నుహా మ్యునిసిపల్ సభ్యు డొక డుండవలయునను గౌ. యాహూబు హుస్సేనుగారి తీర్మానము ఏప్రిలునెల 18 వ తేదీని జరిగిన కార్పొరేషనువారి సభయందు ప్రోసి పుచ్చబడియుండుట దొరతనమువారు తెలుగుదురా?

(2) మహాద్వారము లిట్టి ప్రత్యేక సభ్యులనును వాంఛించియుండుట దొరతనమువారు గమనించిరా?

(సి) నలుగురు మహాద్వారము సభ్యులు కార్పొరేషను సంఘమునట్లు క్రొత్త మ్యూనిసిపల్ సభ్యులను ఏర్పాటుచేసి చెన్నపురియందలి మహాద్వారముల హక్కులను దొరతనమువారు గావూడుదురా?

ఉ.— తీర్మానము ప్రోసి పుచ్చబడుట దొరతనము వారి కెరుక. గౌ. సభ్యులు హిందువుల వ్యాసమును దొరతనము వారు పరిగణించి యున్నారు. మూడవ విషయమును గూర్చి ఏప్రిలు 2వ తేదీని సభయందు దొరతనమువారు యుత్తరువును గౌ. సభ్యులు గమనింప వలయును.

మా. ఎమ్. రామచంద్రరావు పంతులుగారు

(10) ప్ర.— గోదావరి డెల్టాయందు డెన్ని కాలపుల యంగు స్థిరముగ మార్పులేవడినవి. ఈవిషయమై ధనమంత వ్యయమైనది.

ఉ.— సభ్యులు పొందుపరచిన యుత్తరువు నందలి యాజ్ఞలయందు విరివియగు మార్పులు జరిగినవి. ప్రస్తుతపు టాజ్ఞలయందు వివరము లివ్వరకే తెలుసుబడినవి. మూడుకాలు వలయును వివిధముగ మార్పుల నిమిత్తము ఎస్టిమేటులు చేయబడినవి.

(1) చించినాడ కాలువ:—రు15000 ఎస్టిమేటు పని ప్రారంభింపబడియున్నది. మార్చి నెలముఖమున 20,000 లు వ్యయమైనది.

(2) రాజోలుకాలువ:—ఎస్టిమేటు 3,500 ను ఇంతవరకెంత వ్యయమైనదియు దొరతనమువారికి తెలియదు.

(3) తొప్పిపాడు ఉత్తరపుకాలువ:— 57,702 రు॥ ఎస్టిమేటు, ఈకాలువ మరమ్మత్తువిషయమై ఇండియా దొరతనమువారికి వ్రాయబడినది. వారి యనుజ్ఞ కాకపూర్వమే ముఖ్యులగు పనులు గావించబడుచున్నవి.

ఇవి గాక ఎన్ని యోచిల్లరమరమ్మత్తులు జానరచబడినవి. వీటికి సంబంధించిన వివరములు లేవు.

(11) ప్ర॥ క్రిష్ణాజిల్లాలో తమ్మిలేరు, బుడమేరు, రామిలేరుపాంగి పారుచుండుటచే పంటలకొంతవ్యయముగలిగినదియు విచారించి, వనదలమూలమున నష్టముకలుగకుండ నేర్పాటులు జరుగవచ్చునని.

ఉ.— నష్టములగూర్చి దొరతనమువారు ప్రత్యేకపు దర్శాత్తు రెలపెట్టెదలరు. వనదలమూలమున నష్టము రాకుండుటకై కొన్ని మాచర లొంగుబడినవి. ఈవిషయమై దర్శాత్తులు జరుగుచున్నవి.

(12) ప్ర.—1909 సం॥ నుండి దొరతనమువారు నూతనముగ నెలకొల్పిన యువ్వోగి బలగమును, తమ్మాలమున కలిగిన వ్యయమును తెలియజేయుదురా?

ఉ.— 1909-10 సం॥ నును నందలి యువ్వోగి బలగమునకును 1917-18 సం॥ పు టువ్వోగి బలగమునకును సంబంధించిన లెక్కలు పొందుపరపబడినవి. ఈ లెక్కల మూలమున సభ్యులకు కావలయు వివరములు దొరకగలవు.

(13) ప్ర॥ మండల ముద్రాలయముల సెత్తివేయ మాచరమేమైన వచ్చినదా? అట్టి మాచర జరిగిన యెడల దొరతనమువారు చెయ్యవలెననిచ్చిరి?

ఉ॥ దొరతనమువారు యుత్తరువు సభయందుంచిబడెను.

(14) ప్ర॥ ఈ రాజధాని నుండి నేటివరకు ఇండియా రక్షక బలగమునచేర నెన్ని దరఖాస్తులు భాగీతీయలికుకొనిరి?

ఉ॥ ఈ నెల 12వ తేదీకి 57 దరఖాస్తులు వచ్చి యున్నట్లు తెలిసిరి.

మా॥ శ్రీగోధచంద్ర దేవుగారు

ప్ర॥ (1) మురద, కలులుకొండలయందు (గంజాముజిల్లా) ఈ సంవత్సరమునకు గత సంవత్సరమునకు మోస్తోర్లము, డివిజనుల మోజుస్టోర్లను ఆంగ్లకాపుకు సంబంధించిన కేసుల నెన్నిటిని విచారించిరి? (2) ఈ కేసుల నెన్నిటియందు ముద్రాలులు కట్టించబడిరి? ఎన్నిటియందు ముద్రాలులు నేరథలుగాను? (3) ఎన్ని కేసులయందు దప్పిగొనిరి? అప్పిల్లపర్యవసానములు?

ఉ॥ దొరతనమువారు యొద్ద నీ వివరములు లేవు. ఈవివరములను సమకూర్చుటవలన ప్రయోజనమేనియు నుండదని దొరతనమువారు యాభిప్రాయము.

(1) ప్ర॥ తెలుసునిగు కాని ఓడ్రులు నెక్కడను ఉపాధ్యాయులను నున్నారు. బరంపురము పాఠశాలయందు మీరు తరిగియును నొందవలంచి యుండి రని దొరతనమువారికి విశదమా? (2) ఓడ్రులయందు రిద్యాభివృద్ధి వాంఛింపబడి యున్నదిగాన బరంపురములోని శివవారి తెలుసునిగు పాఠశాలను చిరస్థాయిగ నొనర్పరాదా?

ఉ॥ బరంపురము పాఠశాలకువచ్చు తెలుసునిగు కాని ఓడ్రు ఉపాధ్యాయుల సంఖ్య విశేషముగ లేదు. అది పాఠశాల పరిశీలనము నిమిత్తము నెలకొల్ప బడినది. దానిని స్థిర మొనరింపమన్నట్లు చాలోచన సలుపబడును.

ప్ర॥ ఋషికుల్య లోయయందు చెరుకు వ్యవసాయ మొనరించుట యావశ్యకము. ఇది గాక గుమ్మారు డివిజను నందలి రయితులు చాల వెనుకబడి యున్నారు. కాన డివిజను నెలయందు దరఖాస్తు పెట్టుకొనక నీటిని వాడుకొనిన యెడల దండెవనన్నల విధించు శాసనములను దొరతనమువారు సవరింప వ్రాగితులు.

ఉ.— నిబంధనల ప్రకారము రయిలొకసారి దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన, నీరున్న యెడల నేపేట సభ్యులు చేయబడును. కాన రయితున కేకవ్యయము లేదు. నిబంధనను సవరింప నవసరమున్నట్లు తోపకు. సభ్యులేమైన సూచనమొనర్చిన దొరతనమువారు చాలోచించురు.

ప్ర॥ (1) గంజాము కలెక్టరు కచేరీలో నోడ్రు లెంత మంది యువ్వోగిలై యున్నారు? (2) ఓడ్రుల సంఖ్య తక్కువగ నున్నందులకు కారణము? (సి) ఉవ్వోగిములయందు డోడ్రుల స్వల్పసంఖ్యను గూర్చి ప్రత్యేకము మెనర్తురా?

ఉ॥ కలెక్టరు కచేరీలో పర్మనెంటు ఉవ్వోగిలగు నోడ్రులు నూటికి 10 మంది. అక్టింగువారు నూటికి 14 గురు. రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు అంతయు పరిశీలించిన ఓడ్రులు నూటికి 16 మంది యున్నారు. ఉన్నతోవ్వోగముల కలెక్టరు యొడ్రుల దరఖాస్తులు రాకపోవుటయే వీరి స్వల్పసంఖ్యకు కారణము. అర్హులగువారు దరఖాస్తు లంపిన కలెక్టరుగారు చూచి నియోగించురు.

ప్ర॥ భాసాంతరికరణము నిష్పంధము గల యువ్వోగిలగు లెంతమంది యొడ్రుభాషలో నా నిష్పంధమునై లైరి.

ఉ॥ ప్రశ్నమునకు సంబంధించిన సమాచారము హాజరు లేదు. సభ్యున కగత్యయని తోచినయెడల నే లొకసారి మరి యొక ప్రశ్నమునకు తీరముగ నాసమాచార మెరిగింపబడును.

ప్ర॥ ఋషికుల్య ఏర్పాటునకు గాను డివిజింజులకి భూములు రహితులు సాగుచేయు చుండుటకు దొరతనము వారు గమనించిరా? (2) మురద రిజర్వాయరుకరిసరమున సాగు బడిచేయుచుండిన యిట్టి భూములకు దొరతనము వారు దండెనెస్తులను విధించి యున్నారా? (3) దండెనెస్తులు గాక టాక్సాలికముగ నెస్తుల నొక దొరతనమువారి కిట్టి క్యవసాయమును ప్రోత్సహించురా?

ఉ.— దొరతనమువారి కేసమాచారమును తెలియగు. సమాచారము నంద దిగువయువ్వోగిలగు కాట్టావించురు.

మా॥ కె. రామలియ్యంగారు.

ప్ర॥ రామేశ్వరము వైషమలో మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు వేచియుండుటకై విశాలముగ కాలల నిర్మింప దొరతనము వారు దక్షిణ ఇండియా యనుపదారి వారిని గోరుదురా?

ఉ.— ఇదివరలోనున్న శాకర్యములు జాలునని తీర్మానముగా సంఘమువారు రిజిస్ట్రాను పడియుండిరి. నూతనముగ కాలలు నిర్మింప నగత్యము కాకరాదని యిదివరలో వైలునే ఏకేంటు ప్రస్తుతపు మిచ్చియుండెను. ఇట్టి స్థితియందు మనల నా యనుపదారి యువ్వోగిలకు వ్రాయుటయందు ఫలితమేమియులేదని దొరతనమువారి అభిప్రాయము.

ప్ర॥ పర్యటనము సలుపు యువ్వోగిలకు రరథరాల విషయమున దొరతనమువారు కేడిపార్టుమెంటుల కేయవ్వోగిలకు విషయించియుండిరి? ఈ విషయమై దొరతనమువారు యుత్తరువుల నెట్లడి మొనర్తురా?

ఉ.— వైయంశమునకు సంబంధించి మేము ఏక కేడిన బారికావడెన దొరతనమువారు యుత్తరువు సభలో నుంచబడెను.

ప్ర॥ ఫాకెట్టు పంచాయతీల ప్రత్యేకపు టువ్వోగిలకు కార్యములను ముగించినపిదప నివిధమండలములలో నెన్ని పంచాయతీలు ఏర్పడినవి? (7) ఫాకెట్టు పంచాయతీల విషయమై జిల్లా కలెక్టరు కు యుత్తరువు నొనర్తురా?

ఉ.— గౌ. సభ్యులు కోరిన యంశములకు సంబంధించిన సమాచారము దొరతనమువారికి కదలేదు. కలెక్టరుల కు యుత్తరువులు నేరుకంటె అవసరమని గోరకవచ్చునని యాభిప్రాయము.

ప్ర.— (1) తూర్పుకుడి ద్వారా సింహాశ్రమమునకు మూడవ తరగతి ప్యాసింజులను పోనియకుండుటచే తమకు కష్టముగ నున్నవని పురజనులు దొరతనమువారి కర్మ నిర్వహించినా? ప్రజ లిట్లుంటి పడుచుండిరి గాన నా యుత్తరువును చూచురాదా.

ఉ.— అట్టి నిర్వహణను మాత్రము సత్యము. ఉత్తరువును చూచుచు పిలువెను.

ప్ర.— అట్టి నిర్వహణను నియోగించు కమిటీకి ఇన్ క్చేజ్ కమిషనరు సభివృద్ధి చేయ నాజ్ఞ యొసంగెదరా?

ఉ.— గౌ॥ సభ్యుల మానము పరిశీలించ బడును.

ప్ర.— తన కిరాక్కియన్న జిల్లా యందు దొంగ్యము చేయ గూడకు నిర్బంధము గూర్చి జాప్తారిన కున్నదా? అట్టి నిర్బంధము మున్నయెడల దానిని రద్దుపరుతురా?

ఉ.— దొరతనమువారా నిబంధనను రద్దుపరచు నేరరు. స్వంతమగు కిరాక్కియన్న మండలముల నుద్ద్యోగమునీయును.

మా॥ పి. శివరావుగారు.

ప్ర.— (1) సివిల్ కోర్టుల ద్వారా ప్రభుత్వ సంబంధించిన దృష్టి, దృష్టి, కీలకముగా రిపోర్టును, రిపోర్టును వైద్యోగ్య వారి యభిప్రాయములను, దొరతనమువారి యుత్తరువులను వెలు కలెంనురా?

(2) సబ్ డివిజన్ జడ్జిల నియామకమునకు సంబంధించిన కొన్ని మార్పులను వైద్యోగ్యవారు సూచించియుండిరి. ఆ సూచనములను, సూచనములపై దొరతనమువారి యుత్తరువులను సభయందు ప్రవేశ పెట్ట ప్రార్థితులు.

ఉ.— ప్రభుత్వ వెల్లడింప నిపుడు దొరతనమువారి సమర్థము. 1916 సం॥ డిసెంబరు నెలలో వైద్యోగ్యవారు కొన్ని సూచనములను రహస్యముగ నంపియున్నారు. ఈ ప్రభుత్వ ప్రచురణమున కుద్దేశించబడినది గాదు.

ప్ర.— దత్త మండలములయందు రివెన్యూ పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు వారి యాజమాన్యముక్రింద ఇరిగేషన్ విషయముల వివరింపకును. గత సంవత్సరమున నా మండలమున జరిగిన మరమ్మత్తులు మున్నగు వాటిని వ్యయములతో గూడ తెలియజేయ ప్రార్థితులు. ఆ మండలముల నీటిపారుదల విషయమున నేమే కార్యములు తల పెట్టబడియున్నవి. అందులకు గాను ఎంతద్రవ్యము వెచ్చుచును?

ఉ.— పబ్లిక్ వర్క్స్ వారి యధీనముక్రింద దత్త మండలములలో 407 చెరువులు మున్నగునవిగలవు; గత సంవత్సరమున జరిగిన మరమ్మత్తులు మున్నగు కార్యములకుగాని, యీ సంవత్సరమున మరమ్మత్తులకు కార్యములకుగాని సంబంధించిన నికరములు తెలియవు. గత సంవత్సరమున 3,97,688 రూ॥ యొక్క వ్యయ మయ్యెను. ప్రస్తుత సంవత్సరమునకు 4,30,934 రూ॥ కాన్క్షను చేయుచున్నాము.

గత సంవత్సరమున రివిన్యూ డిపార్టుమెంటున కీ క్రింది విధి యందరక్షకారముండెను:—

కడప	16,25
ఆనంతపురము	2304
బళ్లారి	301
కర్నూలు	479

మరమ్మత్తుల విషయమై సభ్యులు 1915-16 సం॥ యందుండి రిపోర్టు సూచనగును.

ప్ర.— (1) దత్త మండలముల విషయమై రిపోర్టు గారు, ఇరిగేషన్ గూర్చి సూచనముల నేమియొకరికి సూచనములం దెల్పారని దొరతనమువారు దర్యాప్తు చేసి, దర్యాప్తు ఫలిత మేమి, ప్రస్తుత మే సూచనములైన దర్యాప్తున నున్నదా?

(2) ఏమే సూచనము లామోడితమై కార్యకర్తలను సం దించి. (3) ఈ కుక్కలను గూతనకును ఇరిగేషన్ కార్యములు మండలముల నెన్నియేని తల పెట్టబడినా? తల పెట్టిన దానియం దెన్నియైన దర్యాప్తు జరిగినదా?

ఉ.— తెలిసినంతవరకు సమాచారమును పొందుపరచి యుండబడినందు కేటెంబంటును సభలో నుండబడెను.

(34) ప్ర.— గత సంవత్సరమున వృద్ధాధికృత వరదల గూలమునకు ఆశీర్వాదము కలిగిన వ్యయమును గూర్చి రిపోర్టు వచ్చినదా. రిపోర్టు చేసిన యెడల దాని నివ్వించురా?

ఉ.— బళ్లారి కలెక్టరు గారు 1917 సం॥ డిసెంబరు 23 తేదీన పంపిన రిపోర్టు పొందు పరుపబడెను.

(35) ప్ర.— చాన్సరీ కమిషన్ డైరెక్టరు రిపోర్టు నంపి యుండిన, నానిని చూచుచున్నారా?

ఉ.— రిపోర్టుచేరి దొరతనమువారి యాలోచనమున నున్నది. ఉత్తరువులను, యంత్రమున ప్రచురణవిషయ ములూ, గిరిపటము.

ప్ర.— 37 కర్నూలు జిల్లాలో పూర్వపు పంచాయతీలను తేలుతలమె నెలకొల్పి పూర్వవారి కుత్తరువు చేయుదురా?

ఉ.— పంచాయతీ విషయమున దొరతనమువారి విధాన మిదివరలో వెలువరింపబడియుండెను. పంచాయతీలను వాంఛించియున్న గ్రామములయందు మాత్రము వాటిని నెలకొల్పి ప్రస్తుతమునకు నిర్వహించబడినది. పంచాయతీల నెలకొల్పిన పని యభివృద్ధి నొందవలయును. కర్నూలు నందిట్టి పరిస్థితులు లేవు. కాన దొరతనమువారు పంచాయతీ ఏర్పాటును నిర్బంధ పరుపబాలరు. అయినను రివెన్యూ డిపార్టుమెంట్ ఫానికోర్టుకు నీ విషయము నేరరు.

ప్ర.— 38. ఆనంతపురము మండలమునందలి ధర్మవరము యూనియను పంచాయతీవారు తాముకాబోధనందు తమ ప్రతినిధి యుండవలెనని దొరతనమువారికి విన్నవించుకొనిరా? దొరతనమువారు యూనియనువారి కోరికను మన్నింప ప్రార్థితులు.

ఉ.— పంచాయతీవా రావిన్న పయంపుకొనిరిగాని విన్న పమును మన్నింప దొరతనమువారు సమర్థులు.

ప్ర.— 39 ఆనంతపురము జిల్లా యందు కంగేడు చెక్కును పోగుచేయు కంట్రాక్టును కూలీలు మున్నగు వారిని గ్రామోద్ద్యోగులు స్వయం చేయవలసినదనియు, అట్లు చేయని యెడల వారు కేటెంబంటుచున్నట్లు జిల్లా కలెక్టరు ఉత్తరువులు చేయుట సత్యమా? (2) కంట్రాక్టుల కిర్యానై కొందరు గ్రామోద్ద్యోగులు కేటెంబంటి యందుకు దొరతనమువారి రెరిగి యున్నారా? (3) కొంద రుద్ద్యోగులకు తంగేడు చెట్లు గల భూములు విస్తారముగ నున్నవి. ఈ యుత్తరువులవలన నా యుద్ద్యోగులు తమ భూములను స్వల్ప మొత్తములకు కంట్రాక్టులకు కొలుకెయ్యవలసియుండునా? దొరతనమువారు గమనించెదరా? (4) వై యుత్తరువులను రద్దుపరచి కేటెంబంటి యుద్ద్యోగులకు మరల నుద్ద్యోగము లొసగబ్రాధన.

ఉ॥ సభ్యులకు విచారించినట్టి సర్క్యులరులు చేయబడినవి. ఒక్క యుద్ద్యోగి మాత్రమే తాత్కాలికముగ నుద్ద్యోగము నుండి తొలగింపబడెను. ఆతనికి మరల నుద్ద్యోగ మొసగబడినది. ఇతర గ్రామోద్ద్యోగులపై ఆక్రమములగు చార్జీలు చాల దాఖలైనవి. విచారణయగువరకు వీర లుద్ద్యోగము నుండి తొలగింపబడిరి. సభ్యులు సూచించినచోప్రకారము యుత్తరువులు గ్రామోద్ద్యోగుల నిర్బంధపరుపబాలవు. యుద్ధ కార్యావళి కతములమున జాగ్రత్తగానైన యీ యుత్తరువులను దొరతనమువారు రద్దుపరుపబాలరు.

మా॥ కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావు పంతులుగారు

ప్ర.— 40 గంజాము, విశాఖపట్టణము, గోదావరి, క్రిష్ణా జిల్లాలయం దెవరెవరు ఇండియా మంత్రివై గత 5 సంవత్సరములయందు దావాలు చేసిరి?

ఉ॥ ఇందులకు సంబంధించిన వివరములు సిద్ధముగ లేవు సమాచారమును పోగుచేసిన లాభము లేదు.

ప్ర॥ (4) కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలయందు జమీందారులు మున్నగువారి భూములయందు అసలు మిలకతోటలకు సంబంధించిన యీ క్రింది సమాచారము పొందుపరప ప్రార్థితులు.

(1) అసలు మిలక తోటలవిషయమై ఏర్పరుపబడిన సిబ్బందిములమున వ్యయ మెంత? (2) ఉద్ద్యోగు లీతోటల కెంత క్రియించుట బట్టి. (3) పన్నులు చేయుట కాటంక పెట్టుచు ఇండియా మంత్రివై నెన్ని దావాలు దాఖలయినవి? (4) దొరతనమునకు వ్యతిరేకముగ నెన్ని దావాలు తీర్చుచెప్పబడినవి. దొరతనమువారిపై దావాలయందు వాదమునుమాని నాదులకు. దీక్షింపించిరి. ఆదావాభూములకు క్రియించుట? (5) దావాల విషయమై దొరతనమువారి కేవాటివ్యయమైనది? (6) ఈతోటలకు పన్ను చేయప్రారంభించుటకు పూర్వము తమకుట్లు పన్ను చేయధికారమున్నదో లేదో దొరతనమువారు తమవీడ్వో కేటు జరలతో నాలోచించిరా?

ఉ.— చివరకును చివరమును దొరతనమువారికడ ఈ జరుతేవు. ఆనంతపురము వెల్లడి చేయ వారు సిద్ధపడియుం పరదు.

ప్ర.— 41— సివిల్ కోర్టు లిచ్చిన కీర్తనలబట్టియు, కొన్ని కేసులయందు తాము వాదించుకుండుట బట్టియు, దొరతనము వారి భూముల పట్టాలను చచ్చుతేయ కలెక్టరు కుత్తరువు చేయుదురా?

ఉ.— సభ్యుని సూచనమును దొరతనమువారి గంభీరంపరు.

ప్ర.— 42 దొరతనమువారికి వ్యతిరేకమైన దావాల యందు, పన్నులను పన్నులు చేయరాదనికలెక్టరుకున తాత్కాలిక లకును దొరతనమువారు కుత్తరువు పడిన, భూస్వాములకు శ్రమ తొలగించినవా రగుదురు.

ఉ.— సభ్యుని సూచన ములోచింపబడును.

ప్ర.— 44 అన్ని సాక్షాలయందలి విద్యార్థుల వ్యాయామ విషయమై దేశీయకరస్తురు బలముగ సిఫారసు చేసియున్నారా? కరస్తురు నెలకొల్పి విశేష ధరవక్కులేను. క్రిడా స్థలములక్రింద విస్తీర్ణముగ ప్రదేశము లనవసరము.

(2) ధనలోపముచే మ్యూనిసిపాలిటీలు, లోకలు బోర్డులు విశాలముగ క్రిడాస్థలముల సమకూర్చు లేని యెడల తత్కార్యవిషయమై దొరతనమువారి కేటెంబంటి ధనమును ప్రత్యేకింప ప్రార్థితులు.

ఉ॥ దేశీయ విదేశీయ పద్ధతుల ననుసరించిన కరస్తుపద్ధతులన్ని సాక్షాలయందును విరివిగా వ్యాపించియున్నవి. ధనమున్నంతవరకు వ్యాయామస్థలముల విషయమై దొరతనము వారు సానిక సంఘములకు సహాయము చేయుచున్నారు.

(46) ప్ర.— కొన్ని మండలములలో (ఎ) లోకలు ధండు వారి అధీనములో నున్న పొరంబోరుల లోని తాటిచెట్లు మున్నగు వృక్షములనుండి వచ్చు ఆదాయమును లోకలు ధండు వారి కీయక ఆదవు లాదాయమున కిచ్చుచున్నారను. సంగతి నిజమేనా? (2) ఎన్ని మండలములలో ఈ పద్ధతి ప్రబలుచున్నది? ఈవిధముగ జరిగిన రెండు ఫసలీలలోను ఎంతసాము ఇయ్యబడినది?

ఉ॥ దొరతనమువారివద్ద ఈవిషయమైన సమాచార మేమియులేదు. కాని యొక కార్యునివేదికమును సిద్ధముచేయ యత్నింతురు.

47. ప్ర.— సంగతులను ప్రతి వారును తెలిసికొనుటకు గాను, ఆదాయపు రసీదులు, ఖర్చులవిషయమై సక్రమముగ, అనేక జిల్లాల జిల్లాలలో ప్రయోగించుచున్నారనుట నిజమేనా? (2) ఈవిధముగ నే, మండలములధనాదాయమును వృద్ధిచేయు భూమినిస్తు, నుత్తుపదాధములపైపన్ను, రాబడి పన్ను విషయములను గూడ ప్రయోగించెదరా? (3) అట్లయినయెడల యెన్ని జిల్లాలలో నీ పద్ధతియున్నది? లేనిచో కారణమేమి?

ఉ॥ ఎ-ఆవును. బి. పి.-అట్టి విషయములను ప్రయోగించుటవలన లాభములేదని తోచినందున, ప్రయోగించలేదు.

48.— ప్ర (ఎ)-1916 సంవత్సరము, ఫిబ్రవరి, 25-వ తేదీన చేయబడిన దొరతనమువారి 92 నెంబరు ఆర్డరు ననుసరించి గోదావరి జిల్లాలో (నాచెను) చిన్న తూములను (దాపు) బల్లకట్టు తూములను వేయటమై 1916-17 సంవత్సరము లలోచేసిన ప్రయత్నము లెంతవరకు కొనసాగినవో ప్రభుత్వము వారు తెలియజేయ కోరెదను. ఆవిషయమై యెంతసాము ఖర్చుచేయబడినది? ప్రస్తుతపు గోదావరి జిల్లాలో మన్నట్టియు పూర్వము గోదావరి జిల్లాలో నుండి, ఇప్పుడు కృష్ణా మండలము లోనున్నట్టియు తాంకాలలో, ఎన్నిటియుం ఇట్టి (దాపు) తూములు నిర్మింపబడిన?

ఉ॥ 1916 సంవత్సరమున గోదావరి మండలములో నున్న ఏడుకాలువలకు చిన్న తూములు (నాచెను) కట్టబడినవని తెలియపచ్చినది. (2) ఈ విషయమై ప్రభుత్వము వారికి సరియైన సమాచారము తెలియదు. (3) ఈ విషయమై గౌరవ నీయసభ్యులు పేర్కొనిన దొరతనమువారి ఆజ్ఞాపత్రములో, కృష్ణా మండలములో నున్న గోదావరి పశ్చిమ జిల్లాలోని చిన్న తూములను, బల్లకట్టు తూములను అభివృద్ధి చేయు విషయము లేదు.

ప్ర.— 49 (ఎ) గోదావరి, కృష్ణా, కావేరి జిల్లాలలోని గండిపడి మునిగిపోయిన లంక, బడుగాయ భూముల నిస్తు కనూలును ఏవిధముగా చేసెదరు? (2) ఈవిధముగ మునిగి పోయిన భూమి యెంతగలదో తెలుపుటకు సరియైన లెక్కలను సిద్ధపరచిచేమా దొరతనమువారు చెప్పెదరా? (3) మునిగి పోయినకాలమున నిస్తును తీసివేయటకు దొరతనమువారు గమనింతురా?

ఉ॥ మామూలు శాసనముల ప్రకారము రయత్వారీ భూముల క్రింద నమోదయిన భూములకు నిస్తును చెల్లింపవలెను. కాని బోర్డువారి 33 వ నెంబరుగల ప్రాండెంక ఆర్డరును బట్టి అట్టి భూములను వదలివేయవచ్చును. భూములు మునిగి పోయినను హక్కును వదలివేయని యెడల, పట్టాదారుడు వచ్చును చెల్లింపవలసియే యుండును. ఇట్టి సందర్భములలో ఈ శాసనమును మార్పుటకు తగిన కారణ మగుపడుటలేదు. మాకు తెలిసినంతవరకు మునిగిపోయిన భూములవిషయమై యెట్టివిధముగ నేర్పాటును చేయబడలేదు. అందువిషయమై రిపోర్టునుగూడ బ్రాగ్ త్త చేయలేదు.

హిందూదేశరక్షక' వైస్రాయునందు చాలమంది చేరుట
లేదనియు అభివృద్ధిచాలమందముగ నున్నదనియు దొరతనము
వారు ప్రకటించినదానికి వంగదేశపు పటాలమునకు కార్యదర్శి
గనున్న డాక్టరు ఎన్. కే. మల్లికుగారు కారణములిట్లు
తెలిపిరి:— "పటాలములందు వైసికులను సమకూర్చుటకు
తాము ఆసక్తితో పనిచేయుచుండ దొరతనము వా రెట్టి
ఉత్సాహమును కలగజేయకుండగ నుండిరి. రక్షక వైస్రాయుడు
చేరుటకు ప్రజలకు నిలిగితులను, మరతులను బాగుగ తెలియ
జేయుటలేదు. గానప్రజల కెట్టి యుత్సాహము జనించుట
లేదు. కావున కావునగా వైసికులను సమకూర్చుట జరుగు
చున్నది. పటాలములందు చేరనిచ్చుగించు వారు జిల్లాపేజి(జి)
టుగాడి దరఖాస్తులనంపుకొనగలయును. కాని వారి దస్సనము
దరఖాస్తుదారులకు లభించుటయే దుష్కరము. కొన్ని సమయము
లందు దరఖాస్తు కాగితములే చిహ్నులు లేవు."

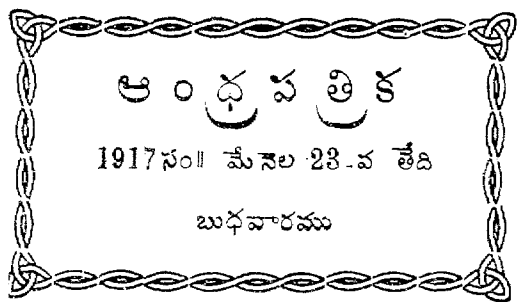
చందాదారులకు విజ్ఞప్తి.

మే నెల 30 వ తేది బుధవారమున మామూలుగా, తమకు ప్రతి సంపుటకు బదులుగ 8 వ సంవత్సరాది సంచికను (Annual Number) ను పంపుచున్నాము. కావున వి.పి.ని చెల్లించి సంచికను పొందగోరువాఁడు, ఇపుడు సంచికను పుచ్చుకొనక తిరుగఁబెట్టిన వానికి తిరిగి సంచికను మరియొకప్పుడు పంపునెడల పోటీజ యెక్కువ తగులును. కావున విన్నవించుచున్నాము.

వ్యవస్థాపకుడు.

విషయానుక్రమణిక.

వివిధ ఆంధ్రమహిళా సభ	2
చెన్నపురి కావనసభ	3-4
ప్రధానవ్యాసము	5
యృద్ధితి	6
వాస్తవ-వాస్తవములు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
ఒకే తండ్రివారలు	8-9
ముఖ్యసమాచారములు	10
ఇంగ్లీషుతండ్రివారలు	11-12
ఆంగ్లేయము	13

యుద్ధసితి

“ధృతరాష్ట్రమునకు ఘోరసంగ్రామము ఎప్పుటికిని ముగియకుండుటకాచి ఎన్ని ప్రయత్నములైన నంధి కొరకై నీల ప్రయత్నించుకొనెదనని ప్రజలనుచున్నాడు. 1914 సంవత్సరమున పరికిన ప్రజలములనే నేనుకూడ జర్మనులు ప్రకటించుచున్నాడు. ప్రపంచమునంతట మిలీటరీవలె ననుకొను యంతన, కెయిజుకును, వారిజర్మను మంత్రులకును వదలలేదు. స్వతంత్రరాజ్యములను వెకపించు ప్రయత్నములను జర్మనులైన్యములు యథాప్రకారముగ చేయుచునే యున్నవి. కాన ఈ సంగత్యందు జర్మనులు జయించినచో యూరపునకు ప్రజాప్రభుత్వ మంతరించును. భువను సంద్ధి నెంతో కోరుచున్నాను చిన్న రాజ్యములకు స్వాతంత్ర్యము పూర్తిగ లభించువరకును చలించరాదు. సంద్ధిని సమకూర్చుటకు క్రొత్త బాటనుండును కేర్పరుచుట సమంజసమే గాని ఆ సంఘమున ప్రజాపరిపాలనముగల దేశములవా రుండవలెను”

కురుక్షేత్రమునందు విజయునకువలె వర్తమాన మహాసంగ్రామము లోకమునకంతకు భయకంఠములకు గారిణంబగుచున్నది. ప్రజల కేవిధమున నైనను శాంతిని స్థాపింపవలయునను సంకల్పము గలుగుచున్నదని కొందరు నాయకులు తలచుచున్నారు. కాని ఈ సందర్భమునందు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆట్రహము లొకను యోగిశ్వరుడు, శ్రీకృష్ణుడు, చేసిన మహాకవదేశములను శాంతికాములు గమనింపవలసి యుండును. యుద్ధము ధర్మసంస్థాపనార్థమై యవతరించి నది. ధర్మసంస్థాపనమునకై అర్హుడముల ద్రవ్యము న్యయమైనది. లక్షలకొలది ప్రజలు మృతినొందిరి. లక్షలకొలది ప్రజలు వికలాంగులైరి. కాని యంతవరకును ధర్మసంస్థాపనకు మార్గమేర్పడలేదు.

ఈమార్గ మేర్పడక శాంతిని స్థాపించుట వలనను గలిగిన నష్టమంతయును వ్యర్థమగును. యుద్ధానంతరము ప్రజాతంత్రము ప్రబలక నధికార తంత్రమే తిరిగి ప్రబలును. జర్మను సేనాధ్యక్షుడు హిండ్సన్ అమెరికా ప్రతినిధికి చెప్పినభావము దీనికిదార్శాణము. “యుద్ధారంభమునందు మేము తగిన ప్రయత్నములను జేసియుండలేదు. పదేండ్ల క్రయత్నములను జేసియుంటి మేని మా ప్రతిభ యమోఘమై యుండును” అని హిండ్సన్ గారు చెప్పి యుండిరి. దీనివలన జర్మనులకు లోక సామ్రాజ్య లాభాభిలాష ఎంతవరకును నంతరింపలేదని విశేష మగుచున్నది. మిత్రమండలి రాజ్యముల కింత నష్టము గలిగిన తరువాతను తిరిగి పదేండ్లకు యుద్ధమునకు దలపడుట దారణకృత్యముగ నుండును. ఎంతనష్టము గలిగినను నొకసారి ధర్మసంస్థాపనను జేసిన స్థిర శాంతి గలుగవచ్చును. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములం దంతకలహములు గలుగుట కిదియే కారణము. కురుక్షేత్రమునందు ప్రజాక్షయ మగుట కిదియే కారణము. వర్తమాన మహాసంగ్రామము నందమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు చేరుటకదియే కారణము. లోకమునందు బలధర్మమును నిర్మూలముచేసి మానవ ధర్మమును స్థాపించుటకై వర్తమాన మహాసంగ్రామ మేర్పడినది. మానవ ధర్మము స్థాపితముగాక బలధర్మమునకై ప్రాబల్య మేర్పడిన మహాసంగ్రామఫలము సారరహితము. ఈ ధర్మమును యుద్ధమును జేయుచున్న రాజ్యములు గ్రహించినగాని యుద్ధమువలనను ప్రయోజనము గలుగదు. వర్తమాన యుద్ధస్థితిని గ్రహించినవారలకీ కార్యమింతవరకును నెరవేరలేదని విశేషమగు చున్నది. వ్యాసాదిని ప్రచురించిన హెండర్సనుగారి సంభాషణమును జదివినవారలకు సంద్ధికి అవకాశము లేదని విశేషమగుచున్నది. మిత్రమండలి విజయము వలనగాని ఈ మహాత్కార్యము సాధ్యము గాదు.

పడమటి రంగము

పడమటిరంగమునందు గతించిన వారమునకును వర్తమానవారమునకును విశేషమైన వ్యత్యాసములేదు. బుల్లెకోరు స్వాధీనమగుటవలనను బ్రిటిషునైన్యములకు అత్రాసు-కాంబ్రయి రక్షక పంక్తినిజేరుటకు మర్మస్థానము వశమైనదని రాయిటరు తంతివార్తలు తెలుపుచున్నవి. తెన్నుదక్షిణమునందు గల బీషి-రో బుల్లికోరు ప్రదేశములు బ్రిటిషునైన్యముల వశగతంబులైనవి. హిండ్సన్ రక్షకపంక్తియందు కొంతభాగమును నాంగ్ల నైన్యములు స్థిరముగ నాక్రమించుకొనినవి. అదిక్రమముగ తూర్పునకు సాగవలసియున్నది. పాంతుయి ను వెబ్-క్రోయిసు-బుల్లికోరుల నుండి ఒక నైలు వరకు హిండ్సన్ రక్షకపంక్తిని బ్రిటిషునైన్యము లాక్రమించుకొనినవి. బుల్లికోర్టును తిరిగి స్వాధీనముచేసి కొనుటకై జర్మను లపారమైననష్టమునకు పాలగుచున్నట్లులు యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. తూర్పురంగమునుండి పడమటి రంగమునకు నైన్యములు వచ్చుచున్నట్లులు యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. కెయిజునకును హిండ్సన్ నకును నీవిషయమై భేదాభిప్రాయము గలిగినట్లులు వార్తలు ప్రకటితములగుచున్నవి. లాయోను ప్రాంతములందు జర్మనులకును పరాసులకును ఘోరమైన సంగరము జరుగుచున్నది. జర్మనులు పరాసులను వెనుకకు నెట్టవలయు నని చేసెడి ప్రయత్నములు విఫలములగుచున్నవి. లాబావెల్లునకు పరిసరములందు గల కందకములు కొన్ని పరాసులకు వశమైనవి. సెర్బికి ఈశాన్యమున గల కందకావళులు కొన్ని జర్మనులకు వశమైనవి. పడమటి రంగమునందు

ప్రాజాపత్యము సంపూర్ణముగ మిత్రమండలి వశమైన దని యుద్ధవార్తలు స్థిరపరచుచున్నవి. జర్మనులకు గల ప్రతిఘటన సామర్థ్యము మిత్రమండలికి గల ప్రతిఘటన సామర్థ్యమునకు సాటిరాకున్నది. ఇది విజయమునకు శుభసూచకముగ బరిగణింపబడుచున్నది.

తూర్పు రంగము.

“ప్రజా స్వేచ్ఛ నిమిత్తము భాత్యభావముతోను నిష్పక్షపాతబుద్ధితోను రాజ్యభారమును పూనుకొంటి మని ఈవారతనమువారు ప్రకటించిరి. ప్రత్యేకసంద్ధి నెంతమాత్రము నీ యొల్లరు. కాని దేశాక్రమణమును ధనాపరాధమును స్వీకరణ లేకుండ అందరకు అనుకూలమగు సంధివిషయమై వీరు ప్రయత్నించుచున్నారు. దీనికితోడు ప్రతిదేశమువారును తమ కార్యభారములను నిర్వహించుకొను సాతంత్ర్యమును కలిగి యుండవలెను. రషియా, మిత్రమండలివారికి అపజయము కలిగినేని ప్రపంచోపద్రవమే గాక సంద్ధికూడ ఎన్నటికిని సమకూడదు.”

తూర్పురంగమునం దింతవరకును సురక్షిత సాధనమేర్పడిన దని విశ్వసించుట కవకాశములు లేకున్నవి. కాని రుష్యామంత్రుల ప్రకటనవలనను రుష్యులును మిత్రమండలితోపాటు స్థిరశాంతికై కృత నిశ్చయమై యుండిరి విదితమగుచున్నది. రుష్యాపరివర్తన మేరీతిని యుద్ధనిర్వహణమునకు పచరించునో నిర్ణయించుట దుస్తరముగ నున్నది.

ఇటలీరంగము

ఇటలీ నైన్యాధిపతి కాడ్రోగారు నిపుణముగ యుద్ధతంత్రమును నిర్వహించుచున్నారు. విసోంజో ప్రస్థమునకు మధ్యభాగమునందు ఇటలీ నైన్యములు ముందునకు బోవుచున్నవి. శత్రుపక్ష నైన్యములు 7000 మందిని ఇటలీ నైన్యములు బందీలను జేసినవి. ఆప్రియనులు బ్రిస్టును వదలుటకు తగిన సన్నాహములను జేయుచున్నట్లులు యుద్ధవార్తలు ప్రకటించుచున్నవి. విజయమంతయును రుష్యుల కార్యక్రమముపై నాధారపడియున్నది. రుష్యానైన్యములు సయితము ఏకకాల తాడనతంత్రము నవలంబించిన మిత్రమండలికి విజయము ద్రువముగ గలుగగలను.

సముద్ర రంగము

సముద్రరంగము నందు జలాంతర్గాముల బాధ కొంతతగ్గినట్లులు యుద్ధవార్తలు ప్రకటించుచున్నవి. ఒకవారమునందు 15 జలాంతర్గాములు ముంచబడినట్లులు నిదర్శనములు గలవు. వ్యాపార నౌకాసంహారమునందును కొంత యుపద్రవము తగ్గినది. గత వారమునందు 22 నౌకలుమాత్రము ముంచబడినవి. గత వారమునందు ఆడ్రియాటికు సముద్రమునందు జరిగిన నౌకాయుద్ధమునం దాంగ్ల నౌకలకు కొంతనష్టముగలిగినది. పదునాలుగు చిన్ని నౌకలు ముంచబడినవి. డార్జమతు అను యుద్ధనౌకను టార్పిడోకొట్టినది. అదిమునుగలేదుగాని కొంతనష్టము గలిగినది. ఒకనైనికనౌక సయితము ముంచబడినది. ఆప్రియను నౌకలను కొన్నిటిని ఇటలీవారు నాశనముచేసినట్లులు తెలియుచున్నది. మొత్తముమీదను జలాంతర్గాముల బలము తగ్గినదని విశేషమగుచున్నది. యుద్ధసితిక్రమముగ మిత్రమండలి కనుకూలముగ మారుచున్నది.

(3) శాసనసభ-ప్రశ్నలు ప్రత్యుత్తరములు

ఉడకమండలమునందు నిన్నను గూడిన శాసనసభయందు 116 ప్రశ్నలు అడుగబడినవి. ఈ సమావేశమునందు 29 తీర్మానములు ప్రతిపాదితములు గానున్నవి. ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములను జదివినవారలకు పాలకులు తెలిపెడి ప్రత్యుత్తరములు కొన్ని సమయములందు సమత్తరములు

గావనియును నిరుపయోగములైన ప్రత్యుత్తరములనియును విడితమగుచున్నది. ఆకల్ల సూర్యనారాయణరావుగారు గత సంవత్సరములందు విశ్వవిద్యాలయ సభకు నియమితులైన హైందవ హైందవేతర సభ్యుల సంఖ్యను తెలుపమనియును ఆంధ్రాంధ్రులెంద రుండిరనియును ముందాంధ్రుల నధికముగ నియమించుటకు పాలకులు దయచూపుదురా యనియును ప్రశ్నించెను. సమాధానమును తెలుపుట కనకాశములు లేవనియును సమాధానమును విశ్వవిద్యాలయాధికారులనుండి హైందవలయననియును నియామకములను జేయునది విశ్వవిద్యాలయాధిపతి గాని పాలకులు గారనియును అధికారులు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఈ ప్రత్యుత్తర మంతయు క్రిముగ నున్నదొ పాఠకులు గ్రహింపగలరు. సూర్యనారాయణరావుగారు కోరిన విషయమునకు సమాధానమును విశ్వవిద్యాలయాధికారులను గనుగొని సమకూర్చుట పాలకులకు ధర్మము. సూర్యనారాయణరావుగారు సమాధానమును కోరిన విశ్వవిద్యాలయాధికారులు సమకూర్చును రనుట కాధారము లేదు. విశ్వవిద్యాలయమునకును పాలనమునకును నధ్యక్షుడు గవర్నరు. గవర్నరు ప్రత్యేకవ్యవహారములను నిర్వహించుచున్నాడు. ఆవ్యవహార నిర్వహణము విషయమై ప్రశ్నించుటకు శాసనసభ యందవకాశము గలదు. ఈ యవకాశములను సభ్యులకు ప్రజలకు సంప్రత్తిని గలుగ జేయుటకై వినియోగించుట యుచితము గాని ఏదో వంకను జెట్టి తప్పించుకొనుటకై వినియోగించుట ధర్మము గాదు. విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షుడైన గవర్నరు నీ విషయమై ప్రశ్నించుట కవకాశములు లేవు. అనకాశ మున్న సలమునందైనను తగిన సమాధానమును చెప్పట యుక్తము గాని తప్పించుకొనుట యుక్తము గాదు. తగిన సమాధానమును చెప్పదలచనపుడు ప్రశ్నను సంగీకరించిన నేమి ప్రజయోజనము. ఇటీవల విద్యార్థుల విషయమై పాలకులు ప్రచురించిన కిరీతి సంబంధ ఉత్తరువు ననుసరించి నరసింహ అయ్యగారు ప్రశ్నించిరి. ఈ ప్రశ్నయందు మూడు భాగములు గలవు. విద్యార్థుల విషయమై ఈ యుత్తరువును పాలకు లామోదించిరా? చెన్నపురి రాష్ట్రమున కడలూరునందు సమావేశమగుచుండే ప్రచారమునకు వచ్చినది? ఈ యుత్తరువువలన విద్యార్థులు స్వచ్ఛంద సేవకులుగ నుండుట కవకాశము లేకను ప్రతినిధుల సౌఖ్యమునకు భంగము గలుగునను విషయ మధికారులెరుగుదురా? విద్యార్థుల విద్యాక్షేమమునకై పాలకు లీ యుత్తరువును ప్రచురించి రనియును విద్యాక్షేమసందర్భమునం దితర నిమిత్తము లనుపయోగము లనియును పాలకులు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. నరసింహ అయ్యగారు విద్యార్థులు నాయకులకు స్వచ్ఛంద సేవనుజేయరాదా యని ఉపప్రశ్నను వేసిరి. గవర్నరుగారి విషయమై వేరొక ప్రశ్నను వేయవలయునని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఈ విషయము వారిమొదటి ప్రశ్నయందు గలదని నరసింహ అయ్యగారు సమాధానమును చెప్పిరి. దీనికి సమాధానమును ప్రత్యుత్తరమునందు గలదని గవర్నరుగారు తెలిపిరి. ఈ ప్రశ్నయందు గవర్నరుగారి యసహాయ వ్యక్తమగుచున్నది. అధికారులు దేవతలవలె సర్వజ్ఞత్వమును వహించుచు దేశక్షేమ మంతయును తమ యధీనమునందు గలదని నమ్ముచున్నారు. ఈ భావము మానగాని పాలకులిచ్చెడి ప్రత్యుత్తరములు ప్రజలకుపయోగకరములు గానేరవు. ఇతర ప్రశ్నలకిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములును నీభావమునే విశదము చేయుచున్నవి.

దేశసంరక్షకబలము.

దేశసంరక్షకబలమునందు యేడుటకు కలయు సంఖ్య చేరలేదని పాలకు లాక్షేపించుచు నొకలేఖను ప్రచురించిరి. విద్యార్థులు దేశసంరక్షకబలమునందు చేరకుండుటకు గల కారణములు సవ్యత్ర తెలిసియున్నవి. మాతండ్లనుండియును పాలకులు భారతీయులను శస్త్రధారణపర్యాపకములను జేసిరి. ఇప్పుడు ప్రజలు శస్త్రపాణులు గావలయునని పాలకులు గోరుచున్నారు. కాని ఒకసారి ఇదెటులు సాధ్యమగును? పాలకులు తగిన సౌకర్యములను గలిగించనపుడు అభ్యాసములేని ఆచారమును ప్రజలవలంబించుటయును దుర్లభము. స్వచ్ఛందవైఖ్య వృత్తియందు సముత్తము బాతిభేదమును గమనించుటవలనను విద్యార్థులకు కంసత్పత్తి గలుగునను విషయమును పాలకులు గమనింపవలసియుండును. విద్యాలయములను మానిన తరువాతను పాలకులు వైఖ్యక్షేమములను ప్రకటించిరి. విద్యార్థుల కిదిషయమును చూడగ గనుగొనుటకు మీలెరు. ఈ యాటంకములను తొలగింపకను విద్యార్థులు దేశసంరక్షకబలమునందు చేరలేదని నిందించిన ప్రయోజనము గలుగదు. ఈ విషయమిటులుండగను నింతవరకు 200 దరఖాస్తులు మాత్రమే చేరినవనుట విచిత్రముగనున్నది. చెన్నపురియందు 857 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. కలకత్తాయందు 600 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. బొంబాయి మొదలగు రాష్ట్రములందు 400 దరఖాస్తులైనను చేరియుండును. పాలకులు కోరిన 6000 దరఖాస్తులలో నాలుగవ వంతు దరఖాస్తులు చేరినవి. దరఖాస్తు చేసిన వారిని పరీక్షించి దళములనుగ నేర్పరచి వైఖ్యక్షేమమును గరవుట యుక్తముగ నుండును. దరఖాస్తులన్నియును చేరువరకును చేచియుండుటవలనను కాలవారణ మగుట కాగను మరేమియును ప్రయోజనము గలుగనేరదు. దేశాభిమానులు ప్రజలు కలిగిన యీ స్వల్పవకాశముల నైనను వ్యర్థము చేయుకను యవజనులను దేశసంరక్షక బలమునందు జేరుటకై ప్రోత్సహించుట సమంజసము.

(సాల్వతెచ్చా-రీ డిపార్టుమెంటు)

(అవణ మద్యాది కాఖ్య.)

ఈ కాఖ్య సంబంధించిన సేములను కనికెట్టి సేకర్ణులను శిక్షాపాత్రులుగ జేయుటకు కొంతమంది ఉద్యోగస్థులను దొరతనమువారు నియమించి యుండిరి. దీని నిమిత్తము విస్తారముగ జీతములు కూడ వీరి కిచ్చుచున్నారు. సేకర్ణుల కనికెట్టి ద్రోహులను దండనార్హులుగ జేసినచో ఈ ఉద్యోగస్థులకు బహుమానము కూడ నిచ్చుచున్నారు. ఈక్రింది ఉద్యోగస్థులకు బహుమానులిచ్చినచో వీరు ఉధికోత్సాహముతో పాటుపడి రాష్ట్రాధికారులను నష్టము కలుగ నీకుండగ ద్రోహులను బంధించెదవని కొంతమంది వాదము నుంపుచున్నారు. ఇదంతయు రిక్తభ్రమ. వీరికి జీతములిచ్చుట ఆపరాధాన్యేషణమునకే గదా! కానిచో ఇంత పెద్దపెద్దముల జీతము లిచ్చుటకు అవసరమేలేదు. బహుమాను లిచ్చి గాని వీరికి రమణములందు ఉత్సాహము కలుగదట! శ్రేణ్యులని పనిచేయరట. శ్రేణ్యుగా పని చేయనిచో కాఖ్యసందర్భమున వీరికి తన కీర్తినిబంధించి వీరేల సరిగ పనిచేయకుండురా? బహుమానులిచ్చిన చేయుపనికంటె పదిరెట్లు హెచ్చుగ కూడ కాఖ్య నిర్వహణము జేసెదరు. బహుమాను లిచ్చుట కలన రాష్ట్రాధికారులను వృథాగ వ్యయ పరుచుటయే గాక లేనిపోని తొందరలను, దౌర్జన్యములను అవకాశము కలుగుచున్నది. బహుమాను కానిచి ఈ కాఖ్యోద్యోగులు కొందరు లేని సేకర్ణులను కల్పించుటకూడ కలదు. ముఖ్యముగ బంధువులు విద్యాహామ్య లగుట చే అంతరాత్మను చంపుకొని సామ్యున కానిచి దుకాణదారులకు లేనిపోని చిక్కులు కలుగజేయ జూచెదరు. వీరిని భయకెట్టి లంచమునుకూడ తీసెదరు. కాన ఇట్టిపద్ధతి కేవలము శోచనీయును. ఆయా కార్యముల నిర్వహించుటకు ప్రత్యేకముగ జీతము లిచ్చుచుండగ మరల బహుమానుల సొంతకుట దుర్వ్యయము గుట దుర్వ్యయమును. ఇదివరకే భరతఖండమందు ఆర్థికవ్యయము హెచ్చుగనున్నది. క్రమకక్షితే ఎక్కువ పనిని మానము చేయించగలము. లంచముచ్చి ఎంతవరకు పెట్టుచుగలము? ఇట్టి అక్రమ బహుమానులనుగూడదని చెన్నపురి కాననసభయందు పూర్వము న్యాయపతి సుబ్బారావుపంతులుగారు వాదించి అప్పటిరవాజుధికారి కెం.కె. రివియ్యకమొదలగు వీరి వాదనను ప్రోత్సహించుట నాటికి నేమి నొక. ఆర్.వి. కృష్ణారావుపంతులుగారు దీని విషయమై రాష్ట్రాధికారి కాననసభలో ప్రతిపాదించెదవని వినుటకు పాల సంకలనముగ నున్నది. ఈ మాత్రము మీరుతమ వైఖ్యముచే ఈ అక్రమ పద్ధతిని నివారణ చేయగలరనినమ్ముచున్నాము.

ముఖ్య సమాచారములు

క్రిందటి గురువారము మొయిలు తెలియను బొంబాయి నుండి పోవుచుండగా కన్యాశుల్క వ్యక్తికాకమనిషిని రెయిలుగొట్టుకొని చూచి బిగు బెను. ఆమనిషి నొడ్డుమీదనుండి వైకి గంతువేయచుండగా నేనియో తగిలి మరల గొడ్డు కొని పడిపోయెను. ఆరెని దనమండి బండిపోయెను. శవమును బహిరించి నూచ నరడు చాటిచో అనునామము గలవాడు. తండ్రి కార్యాలయోద్యోగి. వయస్సు 24 సంవత్సరములని తెలియజేయును.

కపర్థల మహారాజుగారు, తమ సంస్థానపు విద్యాభివృద్ధి మహారాజా మహార కెన్సెన్ అమర్చి తీసిగొని, ఏ. గారి పరిపాలనముక్రింద నుంచిరి. ఈ పద్ధతివలన సెక సౌఖ్యము ప్రజలకు కలుగుచున్నది. ఈ మహారాజుగారు సంస్థానములోని బాలుకులకు తమ స్వంతసౌఖ్యమునండి విద్యార్థి వేతనము లిచ్చి విద్యార్థివృద్ధికో కధికోత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు. క్రిటికుడేమనెదను జరుగునీతిని ఈత మున్నగు నిట్టివ్యాధులమును గూడ వీరేర్పరచిరి. ఈ సంవత్సరము బరిగిన వ్యాధులములకు మహారాజుగారును రానులను రాజబాంధవులును విచ్చేరిరి. తిక్కాసాహెబు గారు బహుమానము లిచ్చిరి. ఈ సంస్థానములో, విద్యాభివృద్ధి కార్యోగాక, రాజకుటుంబమువారు గూడ, విద్యావిధానములో కడు శ్రద్ధతో జోక్యము గలుగజేసికొని ప్రజలకృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరని ట్రిబ్యూనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

తిరుచనాపల్లిలో, మండలవైద్యాసంఘ మొకటియేర్పరుపబడెను. రైల్వేస్టేషన్ మెడికల్ ఆఫీసరు డాక్టరు మెకాలే హోయస్ గారును, కొందరు ముఖ్యవైద్యులును గలసి దీనిని స్థాపించిరి. ప్రస్తుతము మండలవైద్యాధికారియు, వారిసతీయు తద్విషయమై కడు శ్రద్ధ వీసికొనుచున్నారు. మండలములో నున్న వయద్యులందరును ప్రతిమానమును జరుగునధిక విచ్చేయవలయుననియు శాస్త్రసంబంధమైనట్టియు, వైద్యసంబంధమైనట్టియు పుత్రికను చదివి వాదప్రతివాదములను సుబంధతనయు మండలవైద్యాధికారి యు. త్తరువు జేసెను. ప్రస్తుతమువారిచే ప్రత్యేకము "హామ్యు-మము" అనువ్యాధిని గూర్చి పరిశోధించుట కు నియమింపబడి, ప్రస్తుతము తిరుచనాపల్లి సెంట్రల్ జెయిలులోని కయిల వ్యాధిని పరిశోధించుచున్న డాక్టరు భాస్కరుగారు రైల్వే వైద్యాలయములో ఈసెల 23వ తేది కనివారమునాడు సామంతులమున 10-30 గంటలకు "హామ్యు-మము వ్యాధి"ని గూర్చి ఉపన్యసించును. ఇదివరకు రైల్వే వైద్యాలయములో డాక్టరు ఎవర్నూగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభ కనేకులు వచ్చిరి. సంఘకార్యనిర్వాహకుల త్వరపడిరి. 8 ఆకాలు చందా లేర్పరుపబడెను. ఎక్కువ చెల్లించువారు చెల్లింప వచ్చును అని ఎవర్నూ గారికి నలచోనిచ్చిరి. అందరూమోదించి ఆసంఘమునకు డాక్టరు మెకాలే హాయస్సు గారధ్యక్షులు. ముని స్వామిగారు కార్యవర్తులు.

నిజగిలిని గనుగొనుటయే గాంధీగారి ముఖ్యోద్దేశమై యున్నది. స్థాంటరులు న్యాయశాఖలు, వారి యాజమాన్యము క్రింద నుండు భూలోకస్వర్ణము ననుభవించు చుండి రని స్థాంటరు సాక్షుల తిదివరలో పుత్రికలయందు ప్రానియున్నారు. గాంధీగారి వ్యాప్తువలన నీవై ప్రాతలు ప్రవపరుప బడుట శ్రేయస్కరము. ఇయ్యనై స్థాంటరులవై నెవ్వ కేంద్రము ఇవోమింపు. లేదా నయితుల విషయమై వెల్లడియైన కార్యములనుజనుటయే తట్టించిన యెడల, వారి ముగ్ధిని తొలగించుట కర్తవ్యము. దేశములు సహించుట్టియు, సహింప నట్టియు విషయములు గలవు. బంధి ప్రాతిమును రయితుల శ్రమలు రెండవ రంగతియును చేయుచున్నవి. భారతీయు లిప్పుటివరకుం దిట్టి సుగ్ధిని వోవకాలరు. నిజగిలి నరయుట యందుగ, ప్రస్తుతిధానమున ప్రవలియుండు దుర్భాగ్యుల భండినియందును ప్రజా నాయకుల యధికారమును ప్రశ్నించు కాలము చాటిపోయినది. గాంధీగారు తమ దర్భాప్తును వెల్లడియెనర్పర యనుతరమున నీ వ్యాపారయంతయు పరిష్కారము కావలసి యున్నది. మహాపుత్ర చెయనేల? తెన తొలగించిన కుట్టు బయలయి నిప్పుకులుగునని నమ్మికకరణమున పయనీగ మున్న గు సుత్రిక లదరుచున్నది. ఈవిషయమై పయనీగ సుత్రిక యలనడి గుండవలయునే గాని మాన శ్రేణ్యులయే. విషయమున్నట్టి సాతముగ న్యాయమునకో పరిశీలింపి, లోపము లున్నయెడల వాటిని సవరింపవలసినదని మాత్రము మానము కోరియున్నాము. ట్రిబ్యూను.

బ్రిటిషు వారి యుద్ధాశయములు సెసిలు ప్రభువు ప్రకటనము.

బ్రిటిషు వారి యుద్ధాశయములు సెసిలు ప్రభువు ప్రకటనము.

అయిదవ ప్రకటనము - అయిదవ జూలై గారు

స్వేయినువారు సంగరమునకు సిద్ధపడుట

(రైటరు ఏ జెస్సీ.)

ఇంగ్లండు

యుద్ధావసానము.

లండన్, మే 21:— బ్రిటన్ సంగరమునందు పరాసు ప్రభువు గారిని ప్రాసేరి:— ఒక సంవత్సరమునుండి పరాసు సంగరమున పరిణమింపబడినది. కాని త్వరలోనే స్పష్టతమును చేరగలదుని తోచుచున్నది. 1917 వ సం॥ మే 21 వ తేదీన బ్రిటన్ ప్రభువుల వారి సుప్రసిద్ధ సేనానాయకత్వము చేతను, వారు తయారచేసిన దిక్కుమైన సేనాబలముచేతను, బాయి ముఖ్యముగా పరాసు సేనాబలమును, ఇంగ్లాండునందును కలుగ జేసిన సూత్రసమగోత్సాహము చేతు యుద్ధము త్వరలో ముగియగలదు. జర్మనుల గొప్ప యాశలన్నియు విఫలములగుట కానిందు చున్నది. శత్రువులను పూర్తిగ నిర్మించుటకు పూర్వమే ప్రభుత్వమువారు సంధి కొరకై ప్రయత్నించుచుండిరి. కాని ఇకన్నియు సఫలముగా నేరవు. ఇటీవల జరిగిన జర్మని ఆస్త్రియా సార్వభౌముల సమావేశమందు చక్రవర్తి రాజ్య పరిత్యాగమునుగురించి కొంత ముచ్చట జరిపింట్లు దెల్పబడెను. పోలండు ఉద్యోగస్థులు వ్రాసిన జాబునల తెలిసినది. ఆ జాబును సేనా మండిరి. జర్మనుల విఫలమైన పథము ప్రభా నిర్మించిత ప్రభుత్వమువారు సేనాబలమును గురించి నిరంతరము గ తోరతనము వారును ప్రజలును చూచుచున్నారను. కాని ఈ విషయము కష్టపాత్యమైనది. రణరంగమున మన దైవముల యుద్ధాహము దినదినము వృద్ధి పొందుచున్నది. కాకికాశోత్సాహ సుఖమును చున్నది. సోము, ఆస్త్రియాను యుద్ధములు ఈ భూగోళసంగ్రామ పరియవ సానము చేయునని పరాసు సేనాబలము వారందరను పలుకుచున్నారు.

అంగ్లేయుల లాభములను కాపాడుట

అమెరికన్, మే 21:— తటస్థ రాజ్యముల పతాకముతో ఘోరముల ఘోరములను సాకలు పోవునంత కాలమును బ్రిటిషు వారి లాభములను సుక్షితముగా కాపాడుట కవకాశము లేదని బ్రిటిషు వారు నిశ్చయించి బ్రిటిషు శత్రువులను చాలించుచున్న పాతలను ఇతర తటస్థ దేశముల నాకలను సూడ అంగ్లేయులు యుద్ధమునందు గోరిరి. వీరియందు బ్రిటిషు వారు చాలా భవమును వినియోగించెదనని ప్రకటన వ్రాసినది.

జర్మను అంతర్జాముల దురాగతములచే

తటస్థ దేశములు కుశీలమనస్కులగుట

లండన్, మే 20:— జర్మనుల అంతర్జాముల దురాగతములు హెచ్చుచుండుటచే యూరపులో తక్కిన తటస్థ దేశములు సూడ కాల కుశీలమగు చుండిరి. ఆహార పదార్థములతో నాకలను అంతర్జాములు ముందుటచే స్వీడన్ వారు కోపావేశపడ్డరి. దోరతనము వారు ఈ విషయమై తీవ్రమగు ఆక్షేపము లేఖన వ్రాసిరి. వీరిని గురించి తగినదర్శన దక్షిణ వలేనని పట్టులతో ప్రతికూల వ్రాసెను. “పటకాసు” నాకను ముంచిండులకు పరిహారము నీయవలెనని స్వేయిను వారు జర్మనులను కోరిరి. స్వేయిను దేశపు నాకలను హెచ్చరించుచుండు సూచనముగా నాకలను ప్రకటనములందు ముందుగా వారు స్పష్టపరచిరి. ఈ రెండింటిని ప్రత్యక్షము చేయవలెనని జర్మనులతో వర్తక సంబంధములను నిలుపుకొనెదనని స్వేయిను వారు ఖండితముగా తెలియజేసిరి. టూన్స్ దోతో కొట్టి ముంచిన నాకలను నాకలలోని సిబ్బందిగతి ఏమయినదని నాస్వేవారు జర్మనులను అడుగు చున్నారు. వీరిని గురించి వారి కేసుయను తెలియదని జర్మనులు నిర్ణయముగా ప్రకటించెను.

ప్రాస్సు

బ్రిటిషు వారు కందకములను వశపరుచుకొనుట.

లండన్, మే 21:— నేటి మధ్యాహ్నము ఎఫ్. ఎం. 5 వ దర్జును హేగు గారిని ప్రకటించిరి:— గతరాత్రంతయు బుల్గేరియా, పోండ్లైను లెన్, క్రోయి సెల్వ మధ్య జరుగక ముగ యుద్ధము జేసితిని. భయంకరముగు ద్వంద్వయుద్ధానంతరమున మేము శత్రువుల సహాయపు కందకమును స్వాధీనము చేసుకొంటిమి. శత్రువుల ప్రతియుద్ధము లన్నిటిని ప్రతిహతము గావించితిమి. శత్రువులతో మారితప్పు దళమువారు సంకుల సమర మొనర్చిరి. అనేకమంది శత్రువులు రణరంగముందు హత్య పైరి. 50 మందిని జంపి కృతులుగ జేసితిమి. నిన్నటి యుద్ధము నుండి ఈ ప్రాంతమును రెండు జర్మను పటాలములతో పోరుచుంటిమి. బాసు దర్జును జయవంతమగు నాడి నడిపితిమి. మే 21 నునుకు నైరుతి భాగమును శత్రువుల క్రొమ్మని వర్ణము జేసి వారిని పారదోలితిమి.

హింజ్ కబ్ గురించి సంక్షిప్త బ్రిటిషు వారు

తమ స్వాధీనముగా నుంచుకొనుట

లండన్, మే 21:— నేటి రాత్రి షీల్స్ మాన్సు 5 వ దర్జును హేగు గారిని తెలియజేసిరి:— బుల్గేరియా వాయవ్య మూలమును హింజ్ బర్గారి పంక్షిర్వమును క్రొత్త పానములను శత్రువులతో పోరకుండనే శతపరుచుకొంటిమి. ఇటీవల జరిగిన యుద్ధముందు జర్మనులు విస్తారముగా నష్టముల పాలైన సంగతి స్థిరపడినది. బుల్గేరియా పడమటి భాగమును 2000 గజముల పొడవుల ప్రదేశములపై బుల్గేరియా ప్రాధిక్యముండి ఆ రానుకరకు ఒకమైలు దూరము వ్యాపించియున్న హింజ్ బర్గారి పంక్షియంతయు మా స్వాధీనముగా నున్నది. నిన్నటికోసన మా వైమానికులు శత్రు స్థానములపై రాడినది. మా పదాతులకు వైమానికులు తోడ్పడి శత్రువుల ముందరింక్షియందు కందకములను యిట్టడించిరి. 7 జర్మను విమానములను నేల గూర్చితిమి. 8 నిండిరి క్రిందకు పారగోలితిమి. ఒకదానిని భూమి నుండి గురిజెట్టి కాల్చి దగ్గును జేసితిమి. మా విమానములు నాలుగు కాన్పించుట లేదు.

పరాసు వారి విజయము

లండన్, మే 21:— నేటి మధ్యాహ్నము పరాసు వారిని ప్రకటించిరి:— ప్రే. ఎక్-లానోయను ప్రాంతము దున్న దెనుక. డెన్, డేముకు దక్షిణ భాగమును దెన్ను హత్తైను ముఖమును రాత్రి కాలమును కందకులతో ద్వంద్వయుద్ధము జరిగినది. మా పంక్షలకు చేక పూర్వమే జర్మనులు క్రోయి సెల్వ మున్నెచే చేసిన యుద్ధమును శత్రువు జేసితిమి. మా గొప్ప యుద్ధ మ్యానిపు ప్రాంతమును రెండువార్లు నిన్నటి సాంక్షము యుద్ధము జేసి దిగ్విజయమును బడసితిమి. ముందుగా దెన్ను పటాలు ప్రదేశములందు ఒక ప్రక్క నున్న కందకములను నాలవరకు వశపరుచుకొంటిమి. రెండవ ప్రక్కన కారగ్లా, బోనాకొదగ్గును కందకములు సూడ మా చే బిక్కినవి. ఈ ప్రదేశములన్ని అన్వేషక స్థానముల నన్నిటిని మా స్వాధీనముగా నుండుకొంటిమి. శత్రువుల ప్రతి యుద్ధములను మా శత్రు వ్యాలు చే పరిహర్ష ఘోరములచే గావించితిమి. శత్రువుల కందకపు గోతులన్నియు శత్రువులతో నిండియున్నట్లు కనుగొంటిమి.

శత్రువుల ఫిరంగియుద్ధము.

లండన్, మే 22:— గతరాత్రి పరాసు వారిని ప్రకటించిరి:— ఛాంపేకులో శత్రువులు అతిభయంకరముగా నుట్టి దిశము మా చే బిక్కిన స్థానములపై కిరంకులు గాల్చిరి. ఈ ప్రదేశములన్నియు మారక విలియన్సుకు దక్షిణముగున్నవి.

పరాసు వైమానికుల యుద్ధము

లండన్, మే 22:— ఈరోజు, బ్రిటిష్ ప్రాంతము లందున్న శత్రువుల స్థానములపైనను, ఇరుపదారులపైనను మా వైమానికులు 19 వ తేదీ రాత్రి 2 200 కిలో గ్రాముల బొంబులను వదలిరి.

నోకా యుద్ధము

లండన్, మే 21:— పరాసు నోకా వాయవ్యము వారిని ప్రకటించిరి:— డంకర్సుకు పోవుచున్న జర్మనుల యుద్ధ వాకలను 20 వ తేదీ యుద్ధమున పరాసు వారి కావలి టూన్స్ కో పడవలు ఎదుర్కొనినవి. కొంత యుద్ధ మయిన పిదప, శత్రువాకలు ఆతి నేగముతో తమ ఆశ్రయమునకు పరుగెత్తి పోయెను. పరాసు వారి టూన్స్ కో పడవకు నష్టము కలిగినది.

సుప్రసిద్ధ వైమానికుని కడపటియుద్ధము.

లండన్, మే 18:— సుప్రసిద్ధ వైమానికుడు కెప్టెను బాలు గారు కనబడ కుండుటనుగురించి ఇటీవల రణరంగము మందున్న విలేఖకుడిట్లు తెలిసెను: 7 వ తేదీ సాయంత్రమును ఇంకోక వైమానికునితో కలసి బాలు గారు పయనమైరి. వీరు 4 గురు జర్మనులతో తలబడిరి. రెండవ వైమానికుడు ఒక శత్రువును క్రిందకు పడ్రోసిక పిదప ఈయన మణికట్టునిరిగినది. యంత్రమునూడ పాదగులచే పోరుటకు నీలులేక నతడు బాలు గారిని ఒంటరిగ ముగ్గురి శత్రువులతో విడిచిపెట్టి బ్రిటిషు పంక్షలలోనికి మరల నడిచి వచ్చినది. కెప్టెన్ బాలు గారే మయినది తెలియలేదు. మే 15 వ తేదీని బాలు గారు యుద్ధును శత్రువులతో పోరి వారిని క్రిందకు పడ్రోసిరి. ఈ రెండు విమానములు కెప్టెనులపై నేల గూలెను. మరునాటి దినము 4 గురు వైమానికులతో పోరి ఒక విమానమును సంపూర్ణముగా స్వంసముజేసి క్రిందకు పడ్రోసెను. తక్కినవారు పారిపోయిరి. ఎన్ని విమానముల నితకు స్వంసముజేసెనో తెలియలేదు. 41 విమానములు విశాసనముగ నిశ్చయము. ఇంకోక 10 గూడ నిశ్చయముగా నాశనమై యుండవచ్చును. వైమానిక యుద్ధమును వీరు అతి విచిత్రములైన విషయములను బడసిరి చెప్పుటకు నందియి. మే 15 చు లేదు. (మునిరు)

మ్యా

తురుష్కుల పరాజయము.

లండన్, మే 21:— రుషియను ఉద్యోగస్థుల వారు బాల్కన్స్ తెలుపుచున్నది:— ఆస్ట్రీకి పడమటి భాగమును తురుష్కు వైశ్యములు అనేక మారులు తలపడవారిని తరిమి నేకరిమి. బ్యాంవిజ దక్షిణమున నున్న ఒక కొండను తురుష్కుల ఆక్రమణకు గురిపించుచుండ వారిని వెతుకకు మరులుట్లు చేతిరి.

తురుష్కు వైశ్యములను సరాజికులుగ జేయుట

లండన్, మే 21:— రుషియను ఉద్యోగస్థుల వారు బాల్కన్స్ తెలుపుచున్నది:— రుషియను ముఖముగా తురుష్కులను, కర్మయను తలపడక వారిని పరాజితులుగ జేసిరి.

రమ్యా ప్రభావమంత్ర గారి ప్రసంగము

రెట్రోగ్రాడ్, మే 21:— ప్రధానమంత్రి బ్యాపు ప్రభువు గారు పుత్రికలవారిని నిట్లు ప్రకటించిరి. శత్రువుల బాధలందు కొలిన దిశములందు శత్రువులను సార పోలుటకును ముత్రికలవారిని సాను మోకరించుటకును మన నక్షరికలను ఎదుర్కొన నుద్దేశముగా జేయగలమును. పడమటి దేశపు ప్రజాప్రభుత్వములవారిని ముత్రికలవారిని మనము నడచుకొనుట కిచ్చెయ్యెను. ఇది మన విస్మయకరమును ప్రధానమంత్రి గారు వినుచుముగనున్నది. రుషియను వారి కాన్పులును పరి రెంచుటకు వారికి తోడ్పడుటకును కార్మిక ప్రతినిధుల సభను సాంక్షికములు నెలకొల్పిరి. గానివారి ప్రతినిధులు ప్ర క్రమముగా ప్రభుత్వాధికారమును స్వీకరించుచుండిరి. తాత్కాలికపు దోరతనమువారిన్నను కుండునని రుషియను పెట్టిడియినది గాన ఇప్పుడు బాధ్యులలేరి అధికారము, అధికారములేని బాధ్యులను జేశమందు బామచుండిరి. వీరివలన వైరితులు యుద్ధక్రియలందు పటిమను గోల్పోయిరి. అహోగూర్ఖముల బాధ్యులను దేశము కిచ్చెంచుచున్నది. ఆంధ్రము అగోరగ గ నున్నది. దేశమం దెవరూ దినను అగాధక పు చిన్నాను పొడగట్టుచున్నది.

ఈ లోపుగ మన మిక్కిలు మనకై ఆతురతతో పోరుచు మన యొగక్షేమము నరచుచున్నారు. శత్రువు లన్ననో మన దౌర్భాగ్యపు ఫలితిని జూచి నేలిజేయుచు విషమ స్వభావ ములతోను, కానినముతోను మనల నాదరించుచున్నారు. మన కష్టములజూచి జర్మలు ఆనందించుచుండిరి. తదుపరి మనతో ప్రత్యేక సంధి జేసుకొనుదని మనలను హ్యూనత గావించు చున్నారు. కాని రషియా దేశపు ప్రభుత్వము ఇపుడు క్రొత్తగ నిర్మిత మయినది. ప్రజలను చాల నమ్మియున్నది. గాన దొర తనము వా లొ న రిం చు ర కా ర్యముల నన్నిటిని మీరు తిరస్కరించి వారికి తోడ్పడి సాయము చేయవలెను. రాజ్యాక్రమణమును రక్షునమునకై వ్యయమును కోరవలెనని సంధిచేసుకొనుదని చెప్పవలెను పూర్వపు ప్రభుత్వము వారి ఆజ్ఞాగ్రహణచే శత్రువుల పాలైన దేశములకు ముక్తికలుగ జేయవలెనని సంధిచేసుకొనెను యిట్టి ప్రాయము మానవ స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్య పరులగు రషియను ప్రభుత్వమువారి కెన్నడు కలుగలేదు. అట్టియిట్టి ప్రాయ మెన్నడును వారు అంగీకరించు వారుకారు. దేశముయొక్కయు వైద్యముయొక్కయు తేమ మరయుటయే వారి ముఖ్యోద్దేశము. ప్రస్తుతమందు జర్మనుల స్వాధీనమందుండి జర్మనులు దండయాత్రలచే భూరవిపత్తుల పాలగుచున్న ప్రజలకు శత్రువులనుండి దాస్యవిముక్తిగావించి వారికెట్టి ఆరక్షణలు లేకుండగ జేయుటకు క్రొత్త ప్రభుత్వము వారు కంకణము గట్టుకొనియున్నారు. రణరంగమందు యుద్ధపు వస్తుదీనకుండుటచే జర్మను మంత్రిగారు సంధికై క్రొత్త యిట్టి ప్రాయముల వెల్లుబుచ్చు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇవన్నియు ప్రత్యేక సంధికై చేయు యోచనలు, యత్నములు ఇక సాగ నేరవు.

విదేశాంగ మంత్రిగారి ప్రసంగము.

క్రొత్త విదేశాంగమంత్రి మెరెక్స్ గారు ప్రస్తావన తేమన నిలువజేసిరి. ఆగ్రేసు. లో రేసులోనున్న ప్రజల తేమము మనకు మరుపు రాజాలదు. వారి సంగతి మన మనసుల నాకర్షించియున్నది. వారు తమ స్థితిగతులను బాగుజేసుకొనవలయును. దౌర్జన్యమును అన్యాయమును మన్నుమెన్నడును సహించజాలము మరువజాలము. దౌర్జన్యముచే అసహ్యము కలుగును. స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్య పరాయణత్వముతో గూడ కొన్ని రషియనులతో ఇట్టి విషయములు వచింపవు. యితరులు గూడ వీనిని ఆశ్రయింప గూడదని వారు కోరెదరు. మిత్రమండలిలోని ప్రజా ప్రభుత్వములవారి పట్ల తమకు గల బాధ్యతను రషియనులు మరచలేదు, వారికొరకు తాము జేయవలసిన ధర్మములను గూడ గుర్తెరింగి యుండిరి. ప్రాణముల నర్పించి మిత్రమండలివారితో కలుగజేసికొనిన గాన స్నేహ బంధములను పరిగర్తనమందున్న రషియనులు బలహీనముగ జేసుకొనగూడదు.

ఇటలీ

ఇటలీవారు స్థానములు విస్తరించుట

లండను, మే 21:— ఇటలీ యందున్న ఆధికారిలు ప్రకటించిరి. మాంటి డెంటూకు పడమటనున్న పాసు బియోను శత్రువులు గొప్ప వైద్యములతో భయంకరముగ ముట్టడించిరి. కాని గొప్ప నష్టములతో వారిని వెనుకకు తరిమి వేసితిమి. పుకార్లతో, ఖైదులు కొండలమధ్య స్వాక్రమా ర్కో వీటవాలు ప్రదేశములకు తరముఖమున శత్రువులయొద్దములను వ్యర్థము జేసితిమి. పల్లియావో, బ్రిటోవోలమధ్యనున్న సెంక కొండను మావశము జేసుకొంటిమి. దోడిసుదగ్గర నున్న మా స్థానమును విస్తరింప జేసితిమి. వందల కొలది శత్రువులను బంధించితిమి.

(౧) ఉరిశిక్ష.

ఆముట్టరుదం, మే 21:— ఆస్ట్రీయా ప్రధానమంత్రి కేలిలు గూరుకు గారిని చంపిన ఆర్డరు అనువానికి ఉరిశిక్ష విధించిరి.

శత్రురాష్ట్రమున భిన్నాభిప్రాయము.

లండన్, మే 20:— ఆంగ్లరానుదేశముల ముట్టడి జర్మనిదేశమున కలవరకారణమయ్యెను. ముట్టడి మూలమున జర్మనులకు 120,000 వైద్యులవ్యయము కలిగెను. ఈనష్టమును దొరతనమువారు కప్పి పుచ్చుకొనకపోయిరి. యుద్ధకార్యమునకయందు కెయిజరు, హిందెనుబగ్గగార్లు భిన్నాభిప్రాయములు యున్నారు. అని స్పష్టమగుచుండెడి ఎస్పింజి టెలిగ్రాముకంపెని చేరిన విశేషమునకు తెలియవచ్చినది.

ట్రీస్టి బ్యాంకులు

లండను, మే 21:— ట్రీస్టిలోని బ్యాంకులన్నియు మూయబడినవి. విలవగల వస్తువుల నన్నిటిని దొరతనము వారి కార్యాలయములు, వర్తక సంఘములు విడువనాకు పంపుచున్నవని బ్యాంకులనుండి తెలియర డిటాలియాకు తెలియ వచ్చినది.

హిందూదేశ సరిహద్దు ప్రాంతములో; దోపిడీలు స్థిర, మే 22:— మహానూరులలో కొన్ని తరగతుల వారికి దోపిడీ జేయుచున్నారు. మా వైద్యము లనేక సాయలు వారల నెదిరించుచున్నవి. ఖూబూ రాధారిమాగ్గమున గాచియున్న మహానూరుల గుంపును దండించు నిమిత్త 10-వ తేదీని సర్వకాయనండి కొంత వైద్యము జోయినది. అనేక గంటలకాలము పోటు జరిగినపిమ్మట, మహానూరులకు చాల నష్టము గలిగించి మా వైద్యములు మరలి వచ్చినవి. 16-వ తేదీ మొక చిన్న వైద్యము పైలీ కాలేసుండి న్యూవేరి మాగ్గమున బోవుచుండగా నా మాగ్గమును మహానూరులు గట్టిగా పట్టుకొనినటుల తెలియవచ్చెను. దారజల్ బన్నాప్రాంతముల వైద్యములు భక్తి చేయబడినవి. ఇంక నవి మహానూరుల తొందరల నణచివేయ గలవు.

ఉడుకొలారు పట్టణమున కశ్మీరరాములొనున్న ఒక గ్రామాధికారి యింటిలో, 8 గురు భోజనముచేసెట్టును, వారందఱి కామరునాడు వాంతులు పట్టుకొనినవనియు, సాయం కాలము వారిలో నలుగురు మరణించిరనియు, ఆరోజునే వారియింటిలో చల్లగొనిపోయిన ఇద్దరు స్నేహితులకు గూడ అట్లే యయ్యెననియు దగ్గరనుండు పోలీసుప్రేమనునకు రిపోర్టు వచ్చెను. పోలీసువారు, వైద్యోద్యోగులను నచటికి పోయి వంటసానుగ్నిని పరీక్షించిరి. దురుద్దేశ మేదియు గనపడలేనందున సరకులను బాగుగ కడగలేదని ఆభిప్రాయమియ్యబడినది.

వైజాము మహారాజు గారు హైదరాబాదునకు ఉన్న నియా విశ్వవిద్యాలయమున పేరిటనొక ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింప ననుజ్ఞనొససెను.

హైదరాబాదు గోదాము బీర్ భంజిజీ గారు గూ 50,000 లను హైదరాబాదు యుద్ధయుగముగా నిచ్చెను.

నెల్లూరు నందలి దొరతనమువారి హిందూ బాలికా పాఠశాలయొక్క ప్రధానోపాధ్యాయురాలు నారోనాకన్య గారు తమపనికి రాజీనామానిచ్చిరి. డిప్రేజరు కన్యగారు క్రొత్తగావారి స్థానమున నియమింప బడిరి.

మంగుళూరునందలి నిమ్మకాల్వద్దరణ సంఘమువారి ప్రయత్నములభివృద్ధి అందుచున్నది. దొరతనమువారు ఈసంవత్సరపు పాఠశాలా పోషకాధ్యము రూ 1,179 లను సంఘమువారి కొసగిరి. ఉడిపిలో పంచములు నివాసముగ నుండు టకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. నివాసస్థలమును చెన్నపుర నివాసి డాక్టరు బి. రాఘవేంద్ర రావుగారు వారికొసగిరి.

ఒక విశేషముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. కంఠీవరము నందు గరుడోత్సవము జూను 1-వ తేదీనుండి 10 దినముల వ్యవధి జరుగును. హిందూదేశమునందలి యనేక భాగముల నుండి వేసవేలు తీర్థ యాత్రకులు వచ్చెదరు. గనుక సంఘ సేవా సమాజమువారికిని, ప్రధమచిత్త సహాయ సంఘముల వారికిని, స్వదేశ స్వపరిపాలన బోధకులకును, దేశసంరక్ష బలమున జనులను జేర్చు కొని వారికిని, మధ్య పానరసన సంఘమువారికిని, ఇంక లోకోపకార పాఠశాలములగు నితరసంఘము లన్నిటికిని సంఘసేవ జేయుటకిదియ యదన స్థానికసంఘము లాయాసంఘముల వారికి సాధ్యమగునంత సహాయమును జేసెదరు.

భూపాలులీగముగారు తమ రాజ్యములో మధ్యపానముచేయు తురకల నందఱిని బట్టుకొని కిక్కింపవలయునని శాసించెను. రాణీగారు హిందువుల నెడ నేల నీయెగ్గవైన యుత్తరపును జేయలేదో తెలియవచ్చును. స్వదేశసంస్థానాధిపతుల కిట్టి యుదాహరణ మాచరలేము. ఎక్కువ్రము పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

బర్మా కార్మికదళమునందు 1000 మంది బిన్నులు జేరిరి. ఇంకొక 1,000 మందిని సెయింగంగ కమిషనరు గౌ.బి. ఎస్. గారు తయారుజేసి సంస్థియుగ నుంచిరి. మొత్తము సంపూర్ణమైన 2000 కార్మికదళము రణరంగమున తేగుటకు సిద్ధముగ నున్నది.

సతారాలోనున్న కరంధికారు, నాగలూరులోనున్న మాధవరావుపాణి, నాసిరులోనున్న ఆకుట్టుగారు స్వరాజ్యసమితిలో చేరి చెరియొక రు100ల నిచ్చిరి. యావజ్జీవసభ్యులైరి. గౌ. ఉపాధిపతిగారు నాసిక్కు వ్యాపకాది పతంకర్ గారు గూడ నచట సభ్యులుగ చేరిరి.

ప్రాఫసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

దినములు.

రాజమండ్రి	18-5-17	21-5-17	4	..
పెంటపాడు				
తణుకు				
ఆస్తిలి				
ఆకుపేడు				
భీమవరం				
నరసాపురం				

వాతావరణస్థితి

1917 సం॥ మే 23-వ తేది బుధవారము.

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటలలో		వర్ష పాతము.			
	అల్ప, నీడను ఉష్ణోగ్రత	అధికతాపము 8 గంటలకు	అల్ప, నీడను ఉష్ణోగ్రత	అధికతాపము 8 గంటలకు		
అధికతాపము 8 గంటలకు	29.789	90.9	80.8	...	1.86	2.11
అధికతాపము 12 గంటలకు	29.766	90.4	78.7	...	2.54	2.62
అధికతాపము 16 గంటలకు	29.789	94.5	77.0	0.06	10.23	1.36
అధికతాపము 19 గంటలకు	29.789	97.8	79.2	...	3.58	1.45
అధికతాపము 22 గంటలకు	...	101.2	80.2	...	2.99	1.43
అధికతాపము 25 గంటలకు	29.767	101.9	80.2	...	0.81	0.90
అధికతాపము 28 గంటలకు	29.767	98.2	80.4	...	0.44	1.38
అధికతాపము 31 గంటలకు	29.771	96.0	80.2	...	0.38	1.21
అధికతాపము 34 గంటలకు	29.790	95.8	79.1	...	0.40	2.14
అధికతాపము 37 గంటలకు	29.840	90.3	82.0	...	7.81	18.88
అధికతాపము 40 గంటలకు	29.848	89.0	76.7	...	0.90	9.51
అధికతాపము 43 గంటలకు	29.852	88.2	77.7	0.02	4.28	1.70
అధికతాపము 46 గంటలకు	29.847	88.8	79.1	...	0.82	8.45
అధికతాపము 49 గంటలకు	29.857	91.0	79.4	...	0.05	4.34
అధికతాపము 52 గంటలకు	29.872	90.2	79.8	...	0.24	0.10
అధికతాపము 55 గంటలకు	29.805	98.9	75.6	...	3.78	1.54
అధికతాపము 58 గంటలకు	...	103.0	78.2	0.06	3.80	1.79
అధికతాపము 61 గంటలకు	29.808	103.3	78.2	...	1.36	2.18
అధికతాపము 64 గంటలకు	29.840	102.9	79.0	0.08	1.59	1.35
అధికతాపము 67 గంటలకు	29.783	106.1	84.8	...	2.29	1.59
అధికతాపము 70 గంటలకు	29.806	93.8	70.9	...	3.84	4.19
అధికతాపము 73 గంటలకు	22.788	70.1	54.5	...	4.91	8.78
అధికతాపము 76 గంటలకు	23.021	70.3	48.8	...	2.06	8.77
అధికతాపము 79 గంటలకు	29.830	94.3	73.2	...	0.82	3.48
అధికతాపము 82 గంటలకు	29.760	102.2	81.0	...	1.59	3.23
అధికతాపము 85 గంటలకు	29.809	99.0	75.1	0.17	0.85	5.97
అధికతాపము 88 గంటలకు	29.800	97.3	77.8	...	1.95	4.15
అధికతాపము 91 గంటలకు	29.812	101.2	79.4	...	0.90	3.07
అధికతాపము 94 గంటలకు	29.796	97.2	76.8	...	3.04	4.55
అధికతాపము 97 గంటలకు	0.03	2.19	4.14

దత్తమండలములందును దక్కనునందును వాయుభారము కొంచెము హెచ్చినది. ఇతర ప్రదేశములందు కొద్దిపాటి మార్పులు కనపడినవి. బంగాళాఖాతమునకు ఉత్తరకొనను మట్టుకుతప్ప ఇతర ప్రదేశములందు వాయువు చాలమెట్లుగా వీచుచున్నది. వాయువువీచు దిశలయందు కర్ణాటకమున కొన్ని భేదములు గలవు. మధ్యమెట్లు మంటలను కొంచెము ఎత్తువయైనది. కాని తూర్పుతీరమునందును, హైదరాబాదునందును, ఇంకను సాధారణస్థితికంటె తగ్గియేయున్నది. కర్ణాటకము మైసూరు, దత్తమండలములందు పగటియష్టము ఎక్కువగ నేగలదు. కడపయందు 106 (ఫా) డిగ్రీల యష్టముగలదు. హైదరాబాదునందును ఉత్తర సర్కారులందును, రాత్రియు షష్టము సాధారణస్థితికంటె తగ్గియేయున్నది. ఇతర ప్రదేశములందు సాధారణముగా నున్నది. వాయువునం దాగ్రీత చాల తక్కువగా నున్నది. రాజధానియందు కొన్ని ప్రదేశములందు కొద్దిగా మేఘముగలదు. దత్తమండలములో కొంచెము వర్షించినది. కన్నులు ప్రాంతమున పాతక అంగుళము వర్షము కుంపెను.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్రులలో వైద్యవిద్యావ్యాపకము.

చెన్నై పురి రాష్ట్రమున గల యితరజనులతో సరిపోల్చి చూచినయెడల, ఆంధ్రులు వైద్యవిద్యావిషయమున మిగుల వెనుకబడియున్నారని ననకు తెలియుచున్నది. వైద్యవిద్యకు వలయు బుద్ధికుశలత ఆంధ్రులకులేకపోలేదుగాని వైద్యవిద్యాభివృద్ధికి తగిన సౌకర్యములు ఆంధ్రదేశమున లేనపోవుటయే యుట్టి స్థితికి కారణము. విశాఖపట్టణమునందలి వైద్యపాఠశాలను చూచినయెడల ఈ విషయము యెట్లునాటికి తెలియకపోదు. ఈ పాఠశాలయందలి విద్యార్థులు రాష్ట్రములోని తక్కినవారి కేవిషయమునను తీసిపోక కీర్తిరహితముగ పరీక్షలయందు కృతార్థులగుచుండిరి. “ప్రభుత్వమునాటి విద్యావేతనముల నవేక్షింపక, స్వయంకృషి నలిపిన విద్యార్థుల నేమిట దరఖాస్తులు సంపాదించి వారిని పాఠశాలలో చేర్చుకొనుట కకారము లేకపోయిన”దని యీ పాఠశాల ఘాటించుచున్నది. గారు సర్దును నవరలుగానికి 28, జూలై 1915 నందు పంపిన కార్యనివేదికములో వ్రాసియున్నారు. దీనిని బట్టి చూడగ, ఆంధ్రులు తమకుగలిగిన సదుపాయములలోనే పాఠ్యవైసంతలాభమును పొందయత్నింపుచున్నారని తేలగలదు. ఆంధ్రులు విద్యాసంపాదనకై మిగుల నాత్మముతో పనిచేయుచున్నను, దొరతనమువారు ఈ పరిస్థితులను గమనింపక, వారికి తగిన ప్రోత్సాహ మియ్యకున్నారు. చెన్నై పురి రాష్ట్రములోని వైద్యపాఠశాలలు 1915-16 సంవత్సరమున చేసినపని చూచినయెడల ఆంధ్రులలో విద్యావ్యాపకమునకు కలయు సౌకర్యములు మిగుల నసంతృప్తికరముగ నున్నవని తెలియకపోదు. కాని ఆంధ్రులకు విశాఖపట్టణమునను, ద్రవిడలకు తంజావూరునందు, పడమటి దేశస్థులకు కల్లికోటలోను, చెన్నై నగరవాసులకు రాయపురములోను ఒక్కొక్క వైద్యపాఠశాల ఏర్పరుపబడినది. కావున, ఆంధ్రులు ఈవిషయమై యాంధ్రాశ్చర్యముచేయుట యనవసరమని కొందరు చెప్పుదురు. కాని చెన్నై పురి రాష్ట్రమున గల వారిలో ఆంధ్ర విద్యార్థుల సంఖ్యను విశాఖపట్టణము పాఠశాలలో గలవనకులను పోల్చినయెడల ఆంధ్ర వైద్యవిద్యార్థులకు, గల కష్టములు తెలియకపోవు. 1915-16 సంవత్సరమున విశాఖపట్టణ వైద్య పాఠశాలలో 96గురు విద్యార్థులకు మాత్రమే కనకు లేవడమున్నది; తంజావూరు పాఠశాలలో 113గురు విద్యార్థులకును, రాయపురములో 225 మందికిని వసతులున్నవి. విశాఖపట్టణ పాఠశాలయందు 87రు విద్యార్థులు ఆంధ్రులును, 6రు మైసూరువారును, 8రు ఆరకులును నున్నారు. తంజావూరుపాఠశాలలో 117 మంది ఆరకులూను, ఇంద్రులు ఆంధ్రులును చదువుచుండిరి. రాయపురము పాఠశాలలోనున్న మొత్తము 225 మంది విద్యార్థులలోను, 11 గురు మాత్రమే ఆంధ్రులున్నారు. వీరిలో 82 మంది స్వదేశసంస్థానముల నుండియు, 21 మంది మైసూరు సంస్థానము నుండియు వచ్చిన విద్యార్థులు కలరు. కాని, మైసూరు, తిరువాన్కూరు, కొచ్చిను సంస్థానములవారు కొలదికాలముననే ఆయాదేశములలో వైద్యపాఠశాలల నిర్మించుటకు నిశ్చయించి నటులు వెలియుచున్నది. గాన రాయపురము పాఠశాలలోని 225 వసతులును గూడ ద్రవిడ విద్యార్థులకే యియ్యబడవచ్చును. ఇప్పుడున్న సదుపాయములలో గూడ ద్రవిడవిద్యార్థులకు నెక్కువ వసతుల నేర్పరచి, రాయపురము పాఠశాలలో మాపుడిమందికి నెక్కువకు వలయు సదుపాయముల నేర్పరచి, చునసంఖ్యను బట్టి చూడగ 330 మంది ద్రవిడ వైద్యవిద్యార్థులకు 110 మంది ఆంధ్రవిద్యార్థులు మాత్రమే కానవచ్చుచున్నారు. ఇట్టి భేదములు స్పష్టముగ గానవచ్చుచున్నను ఆంధ్రవిద్యార్థులకు దగిన సదుపాయములను గూర్చి దొరతనమువారి కుద్యోగిచ్చిన కార్యనివేదికములో నేమియు జెప్పియుండలేదు. ఇంతేకాక శ్రీలంకాకు ప్రత్యేకముగ నొకవైద్యపాఠశాలను మధ్యరాష్ట్రమున నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచుండిరి. ఈవిధముగ ఆంధ్రులకు సౌకర్యములనుగూర్చి విషయమై యలమ్యభావముతో ప్రభుత్వమువారు వర్తించుట సంబద్ధముగ లేదు. అయినను, తంజావూరులోను, విశాఖపట్టణములోను, గల పాఠశాలలలో నెక్కువ వసతుల నేర్పరుచుటకు ప్రభుత్వమువారు యత్నింపుచున్నారని యనేయు చెప్పుచున్నారు. కానిపదిమంది విద్యార్థులకు యెక్కువకు పాఠశాలలో చేర్చుకొనుట కలకలాభములేదు. ప్రతి వత్సరమున 50 మంది క్రొవైద్యార్థులకు వసతులేర్పరచి ఆంధ్ర మండలములలో తగినస్థలమున నొక వైద్యపాఠశాలను స్థాపించినగాని ఆంధ్రదేశమున పాఠశాల

కలుగదు. ఈ క్రొవైద్యపాఠశాలను కడపలో నిర్మించినయెడల ద్రవిడమండలముల వారి విద్యాభివృద్ధికి మిగుల దోడ్పడును.

ఇదివరకు ఆంధ్రుల ఆశయములు నిర్ణయముగ జూడక బడినవి. ఇక వానియెడల స్పష్టి నిర్ణయమును ప్రభుత్వమువారు చూపకుండునట్లు చునను యత్నింపవలెను—ఆంధ్రా ఆద్యోగేతు పత్రిక.

(0)

ఎనిమిదవ ఆంధ్రమునిశ్చిత మహాసభ

1917 సంవత్సరము జూలై నెల 1, 2 దులలో నెల్లూరులోని మూలప్పేట రిక్వియేషన్ క్లబ్బులో నిర్మించబడిన సభా మండపములో ఎనిమిదవ ఆంధ్ర మహాసభ మహావేళ నుగను. శ్రీ విద్యాభివృద్ధి సమితి లండను సభకు విచ్చేయఁ బ్రార్థితులు, భోజనవసతు లేర్పాటు చేయఁబడునఁ మూలప్పేటలో శ్రీ నేలంగోపాలస్వామివారి సమీపమున బస లేర్పాటు గావించబడినది. రాంబోవువారు ముందుగా ఆధ్యక్షురాలికి తమ రాకను తెలియఁజేయవలెను. శ్రీమతి కాశీనాథుని రామాబాయమ్మగారి రధ్యక్షత వహింప నంగీకరించిరి.

కోయంబత్తూరు మండల సభ.

కోయంబత్తూరు పురపాలకసమితి పన్నిద్రతావ్యవస్థాపక కోయంబత్తూరు వాస్తవ్యులందఱును మొన్నటి దినమున విత్తిరేణుపల్లిమందిరమున సమావేశ మైరనియు, సంబంధము ముదిలియారుగాను సభాధిపత్యమును వహించిరనియు, అనేక మంది ప్రాహ్లాదులును, ప్రాహ్లాదేశ్వరులును సభకు విచ్చేసి రనియు ఈ జిల్లా మండలసభ విషయమున నిరీకరము జరిగిన చర్చ సక్రమముగాలేదని అందుచే నొక తీర్మానము చేయబడినదియు, ఈ సభవారు వలస దేశముల కొనగనట్టి స్వపరిపాలనమునే క్రమక్రమమున హిందూదేశమున కొనగవలయుననియు, ప్రజానియోజక సంఘము లన్నిటి యందును అన్ని జాతుల ప్రతినిధు లుండవలయుననియు తీర్మానించి రనియు, ఆధ్యక్షుని నెన్నుకొనిన సభ యే మియు క్రమముగా నుండలేదనియు, బీసెంటుగారి యధ్యక్షత యూరులో ననేకమంది కష్టములేదని ఆ సభలో తీర్మానింపబడెననియు, కోయంబత్తూరు మండలసభ పురపాలకసమితి యొక మత్యమువలన జరుగవలయుననియు, ఆసభయందు నిశ్చయింపబడెననియు నొకవిశేషము మదరాసు ప్రైమ్స్ పత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు.

Latest Telegrams.

0000000000000000

[Reuter.]

UNCORRECTED.

LONDON, May 22.

Rio-De-Janeiro. The President has proposed to the Parliament that the decree announcing Brazil's neutrality in the war between Germany and the United States be revoked. It is expected that this will be followed by Brazil's entering the war on the side of the Allies.

NEW YORK.—Brazilian Congress has accepted the President's recommendation that the neutrality be revoked.

General Haig this afternoon says:—We carried out successful raids northeast of Epehy and north of Arrintiers. German Artillery was active during the night east of Bullecourt south of Arrar Cambrai road and west of Lens. We destroyed large ammunition dump northeast of Qulant. Explosion was felt at great distances in our rear.

This afternoon's French communique says. The enemy attacks on our positions we captured yesterday north of Mont Cornillet Casque and Teton were everywhere repulsed with loss. We took thousand and unrounded prisoners and may 20th including twenty-eight officers. There was a been violent artillery struggle on Vaulers plateau.

Italian official communique says. We repulsed violent raids at Cavento pass Pluberge bridge and in giunella valley and heavily drove back attacks on Mount Bassalto and Yugna and also local attacks in Posina valley on Asiago plateau and Caruia. Repeated enemy attempts east of Gorizia failed to drive us out of hill South of Grazigna.

An Italian airship bombed enemy Rearlines at Vogrisca.

(ASSOCIATED PRESS).

CALCUTTA, May 23

Mr. G. E. Somes, Deputy Commissioner of Tezpur in Assam, is engaged in hearing a case in which Messrs. H. O. Jennings and A. C. Brett, Manager and Sub-Manager respectively of the Majlingher Tea Estate were charged with assaulting and wrongfully confining a cooly belonging to that garden. The complainant being examined said that he lived on Government land and had his own cultivation. He alleged that on the 5th May last he with his wife went to the garden office to take leave for the cultivation of his land. Leave was refused and after an altercation he was assaulted and wrongfully detained by the two accused. After examining several witnesses for prosecution the Magistrate framed charges against the accused under Sections 323 and 342 Indian Penal Code and adjourned the case.

War Loan and Religion.

BOMBAY, May 22.

Bearing of the war upon religion and upon Freemasonry is the subject of an interesting foreword by the Hon'ble Mr. Justice Beaman, Grand Master of all Scottish Freemasonry in India, in the new Indian Masonic Year Book. The war, he says must cause Freemasons much heart searching, for the key note of Freemasonry is brotherhood. The novel and convincing exhibition of impotence of formulaary morality to restrain, much less to annul the impetus of elemental passions should warn us to examine the contents of all religions and ethical professions with scrupulous care. Universals of religion and morality satisfying though they may be to loftiest emotional moods, must inevitably invite exceptions if not actual contradictions when need rises for action in any given situation. War strikes at the heart of every great religion as fatally and relentlessly as at ethical foundations of Freemasonry. Yet no one supposes that the essence of religion will not survive the War, and be as fertile as it ever has been, in generating and fostering truth and maintaining at their height all dominant values.

BOMBAY, May 22.

The "TIMES OF INDIA" says:—Recent public utterances to make the Defence Force a success would have been better appreciated if they were not accompanied by constant talk of possibilities and grievances and humiliating conditions, especially because these grievances found on analysis to rest on no more substantial basis than disappointment that the Act is not of a wholly different character from that which it has a tamed. Objection to the stipulation that a man must prove that he is fitted for a Commission can only be put forward by persons wholly ignorant of the first principles of military service. The paper believes that frequent expressions of discontent with the Defence Force Act would come to an end if more thought was given to the cause which the Indian Volunteers are invited to serve and less to considerations of social status, personal comfort and short cuts to a Commission. It can no longer be maintained that Indians are prohibited from being trained to the use of arms.

PUNJAB.

Lahore Conspiracy Case.

An Absconding Accused Arrested.

LAHORE, May 22.

On Monday at the Central Jail Lahore, before a Special Tribunal composed of Mr. Wilberforce and Rai Bahadur Lala Sham Das, One Jawand Singh alias Lachman Singh alias Jaswant Singh, an absconding accused in the first Lahore conspiracy case was placed on trial on charges under various sections of the Indian Penal Code. The accused not having engaged a counsel the Government have retained Mr. Mahomed Selim as counsel for defence. It was alleged that the accused on arrival in India from Canada on 13th October 1914 conspired with others against the Government and took part in various revolutionary acts in the Punjab. Among the acts with which the accused was charged personally were a dacoity at Sahnewal on the 23rd January 1915 when Kushi Ram was murdered, dacoities at Mansuran and elsewhere on 27th January 1915 and other dates, a dacoity at Chhaba on 2nd February 1915, when Beli Ram was murdered, abetment of murder of Chanda Singh, Zaidar, at Nangal Kalan on 25th April 1915 a conspiracy at Kapurthala on 5th June 1915, a conspiracy to attack a military guard at the Walla canal railway bridge on 12th June 1915 when Naik Chhattar and Sapoy Paul Singh of the 42nd Deoli Regiment were murdered and abetment of murder of Gulab and Malang on the same date. The accused was arrested on 28th March 1917 at Kalewal village in the district of Hoshiapur. In his address Mr. Petman, Government Advocate, said that the complainant showed what share the accused had in the general conspiracy which had been started in America and Canada. The accused came from Canada to India with a party of conspirators with the object of starting a revolution. The accused was not by any means a leader of the gang. He was a worker, but a most reckless and dangerous man. He had individually been concerned in more murders than any other of the party. Amritsar was his head-quarters. His party even seduced students at Ludhiana one of whom (the son of a soldier who had been in France) had turned approver. Mr. Petman then went into the details of various crimes alleged to have been committed by the accused afterwards, certain formal evidence was taken.

UNITED PROVINCES.

Indian Defence Force.

DISAPPOINTING RESPONSE.

Press Comments.

"Indian Daily Telegraph."

LUCKNOW, May 22.

The "Indian Daily Telegraph" says:—While the Government is undoubtedly right in pointing out the disappointing response made by Indians for service in the Defence Force it would have been highly creditable to Indians had they come in the numbers expected. If voluntary principle had been applied to Europeans the result might, judging from the work put in by the Exemption Tribunals, have been equally unsatisfactory. The scheme for a novel one and must be given a fair chance to reach fruition.

The "Tribune".

Commenting on the Government of India resolution on the Defence Force the "Tribune" writes:—Let only the people of India be trusted they will do anything desired for the glory of Empire and defence of the country. It is essential that the feeling of trust should pervade the minds and hearts of the average intelligent youths of India.

The "Punjabee".

The "Punjabee" says:—Even if they thought it necessary to issue a resolution it ought to have been very differently worded and in no case should it have been issued if the Government had no important far reaching or statesmanlike announcement to make. We have made no secret of our strong and earnest desire that the Defence Force scheme with all its limitations should be a huge success and because this is our desire we deeply regret that the Government should have issued such a resolution at such a time. More than this we will not say.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

Britain's War Aims -- Lord Cecil's Statement

Towards Irish Settlement—Mr. Lloyd George's Speech

SPAIN ABOUT TO JUMP IN

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

The Irish Problem.

Ireland to Choose Her Own Constitution.
Premier Outlines Convention Proposal.

LONDON, May 21.

In the House of Commons to-day Mr. Lloyd George made a statement on the Irish question. He said that there was one thing common to the failure of attempts at an Irish Settlement namely that the proposals emanated from a British Government. The Cabinet therefore had decided to invite Irishmen themselves to put forward their proposals. Hitherto, Great Britain had undertaken all construction and Ireland all criticism. Once Irishmen were confronted with the problem they would give due weight to the obstacles and difficulties. The Government proposed that Ireland should try her own hand at framing an instrument of Government. The experiment had succeeded in Canada, Austria and South Africa, and he could not help thinking that what had been accomplished in those countries was achievable in Ireland.

Mr. Lloyd George added:—Of course no analogy of this kind is complete but still it is sufficiently complete to demonstrate that equally refractory problems yield to goodwill and commonsense. In Canada and South Africa you had the conflict of races and in at least one of them bitter conflict of creeds. In South Africa the banners of struggling races had only quite recently been steeped in the blood of their sons, yet goodwill and commonsense triumphed there. Mr. Lloyd George especially emphasised the necessity of the Convention being thoroughly representative. He said—It must be a convention merely of political parties, though they must be all represented followers of Mr. Redmond and of Mr. O'Brien, Ulster Unionists, Southern Unionists; and I hope Sinn Féiners also. But in the main the Government's view is that the Convention ought to consist of representatives of the local governing bodies, churches, trade-unions, commercial interests and educational interests, in fact a real representation of Irish life thought and activity in all their leading aspects.

Mr. Lloyd George continued:—As far as possible we shall invite delegates to be chosen by bodies whom they represent. Where this is impossible, (and I quite understand that there may be cases where it will be desirable to have Irish interests represented which may not be chosen by any of the categories to which I have referred) other means will be taken to secure that every element of Irish opinion is present.

The Premier asked:—Would it be too much to hope that Irishmen, of all creeds and parties, might get together in convention for the purpose of drafting a constitution for their country, which should secure a just balance of all opposing interests and finally compose the unhappy discord which had so long distracted Ireland and impeded its harmonious development and now were a source of weakness to the people of these isles during one of the greatest trials they have passed through? After pledging Government to give legislative effect to any substantial agreement Mr. Lloyd George added, "Perhaps I ought to safeguard the Treasury because Irishmen might become unanimous when it was a question of making a demand on the Imperial exchequer (Laughter) He was unable to imagine Great Britain acting in a niggardly fashion, but the Treasury must have a word to say. He could only promise on behalf of the Government that should the Convention happily come to agreement they would not forget that restitution and reparation should begin at home.

The Government therefore proposed to summon immediately, on behalf of the Crown, a Convention of Irishmen in Ireland to submit to the British Government and Parliament a constitution for the Government of Ireland within the Empire. The Convention must be representative of all classes and interests in Ireland, including Sinn Féiners. It must be really representative of Irish life and activities in all their forms. It was suggested that the Chairman should be nominated by the Crown and that the terms of reference should be those contained in his letter to Mr. Redmond. The parties who entered into the Convention would be pledged to no conclusion, but each man would be pledged to do his best as an Irishman, patriot and man of honour to settle the controversy. If a substantial agreement was reached as to the character and scope of the constitution to be framed for the future Government of Ireland within the Empire, the Imperial Government would accept all the responsibility for taking the necessary steps to give legislative effect thereto. He urged that the Convention should sit in secret and said that invitations would be issued shortly.

Mr. Lloyd George said that the Government felt that a settlement would materially help towards the successful conclusion of the war. Evidence had accumulated from many quarters regarding the importance from the point of view of the war of getting this controversy settled. Mr. Hughes had never ceased to urge this consideration. Irishmen had a passionate love of liberty and we wanted them to be ranged on the side of the Allies and not to be torn by conflicting emotions. We should need all our strength to win a triumph worthy of the sacrifices we had made and the Empire could not afford to have this uncurbed sore that sapped her vigour. He appealed to their patriotic spirit to help in healing. (Cheers)

With reference to the proposal that the Convention should sit with closed doors, he said this was necessary if the Convention were to have a reasonable chance of success. American states formed their constitution with closed doors, so did Canada and South Africa. He hoped there would be no publication, authorised or unauthorised, of proceedings until the conclusion was reached. Nothing would be more fatal than unauthorised paragraphs suggesting that one person or another was taking a certain line which was a betrayal of one interest or another. This would create a poisonous atmosphere deadly to success. There would be a good deal of consideration and discussion with reference to the basis of representation and the bodies who should nominate, but there would be no undue delay. He hoped they would be able to come to a definite decision in a very short time. Invitations would then be issued. He entreated the House to believe that nothing but pressing war consideration would have induced them to take up the settlement of so thorny a problem in the middle of the prosecution of this great war, but when they were engaged in a life-and-death struggle, they did not want a ranking, festering quarrel on their hands that irritated, distracted, and weakened them from the point of view of the war. It was important to get the controversy settled in order to win the goodwill and co-operation of the Irish race throughout the world.

Mr. Lloyd George concluded that the entire strength of Britain and the wholehearted support of Ireland as well were essential to victory. Therefore, he appealed to Irishmen of all faiths and political opinions and especially to the patriotic spirit of Ulster.

Mr. Redmond Accepts Proposal.

Mr. Redmond, who followed Mr. Lloyd George, remarked that three successive Governments had made four unsuccessful attempts to reach a settlement, but the present proposal was entirely novel. Ireland was being asked herself to draft a constitution for her country and he was sure that every section of Irishmen would be glad to participate in the Convention. The latter must be not only free but representative of all sections, country councils, corporations, trade councils, churches, the teaching profession, Irish Peers and various political parties. Mr. Redmond continued that he was ready to agree to a limited representation of the Irish party and equally large representation of the Ulster party and the generous representation of Sinn Féiners. He approved the proposal to have a small nominated element and also the proposal that the Crown should nominate the Chairman who, he hoped, would be a man of great and distinguished judgment, proved experience, and undoubted impartiality. He had a sure hope that the result of the Convention would be a blessing for Ireland and the Empire and he wholeheartedly hoped that the Convention would be animated by a true spirit of conciliation among all Irishmen.

Ulster Leader's Views.

Sir John Lansdale speaking for the Ulster party said that the whole proposal would be submitted to the people of Ulster with a recommendation that they should consider it carefully. Ulster people would be guided by the same patriotic motives as had always guided them. Although he could not feel sanguine that the Convention would accomplish the purpose designed, he and his colleagues would not take the responsibility of closing the door upon the experiment.

Mr. William O' Brien's Warning.

Mr. William O' Brien, while welcoming the proposal, warned the Government that there would be great difficulties to overcome in the election of the Convention.

Mr. Lloyd George Replies.

Mr. Lloyd George explained that the Redmondites, Brienites Ulster Unionists, Southern Unionists, and Sinn Féiners would all be represented in the Convention. So far as possible the delegates would be chosen by the body whom they represented, but where that was impossible, and there might be cases where it would be desirable to have Irish representatives who might not be chosen by any of the categories mentioned and other means would be taken to secure that other elements of Irish opinion were represented.

Views of Lords Curzon and Lansdowne.

In the House of Lords, Lord Curzon made a statement on similar lines to that of Mr. Lloyd George. Lord Curzon said that it would be a national misfortune if any one of the Irish parties held itself aloof from the proposed convention and grave responsibility would rest on the leaders who elected to abstain.

Lord Lansdowne accepted the proposed Convention and said that one fact seemed to dominate the situation. We had travelled so far along the road to Home Rule that it was now felt that it was impossible to turn abruptly backwards. The Convention might do immense good. He could not see what harm it could do.

If a solution of the question was not forthcoming it would be shown that the fault was not the Government's but that of the Irish themselves.

The Irish Settlement.

Mr. Asquith declared that we had already proceeded a considerable distance towards a settlement and pointed out that there was no dissent from the Government's proposal on the contrary a large part of Irish Nation

heartily embraced it. Sir E. Carson said he had found no reason to modify the opinion on which he had always held that the best solution of the Irish Government was to manufacture a union. He did not know whether Ulster Unionists would accept the Government's invitation but he emphasised that threats would not have the slightest effect. Whatever decision Ulster Unionists took and he hoped it would be a wise one he would be with them to the end. He had not the least intention of deserting them. He valued his honour more than anything he could owe to the Government. He urged that if the Convention met, delegates should attend without any set proposals. Mr. Davelin welcomed the proposal for a Convention and trusted that all sections in the country would contribute towards the bringing about of a substantial agreement. After further speeches on the subject it was dropped. Speeches created a favourable impression in the lobby. The nationalists greatly appreciated Sir E. Carson's attitude and were confident that a representative Convention would be formed.

The British War Aims.

Speech delivered by Lord Robert Cecil in the House of Commons yesterday (see May 17) is regarded both here and in Allied countries as important pronouncement regarding British war aims. A debate arose on Mr. Snowden's motion welcoming the repudiation by new Russian Government of "all proposals for imperialistic conquest and aggrandisement" and calling for similar British declaration. Lord Cecil replying said, that much had been heard of phrase "No annexations" which, he proceeded to examine point by point. He took the case of German-American colonies. We did not of course, he said, attack those colonies in order to rescue the native from misgovernment but having rescued, were we, he asked, to hand them over back? The House warmly cheered when he declared that he should regard with horror, the idea of returning the native to Government which had perpetrated such cruelties. Then what about Poland? Were they not all agreed that it was desirable to establish independent Poland? And what about Alsace Lorraine? Surely it was not suggested that Germany having taken the two provinces from France, should not restore these provinces? (Cheers). Then there was "Italia Irredenta". Were Government to commit themselves to the proposition that they would not restore to Italy provinces populated by Italians? The speaker here momentarily turned to another phrase "No peace with Hohenzollerns." He agreed that there was a great deal in it and it was very attractive to the ordinary British mind but he thought it too attractive to be quite prudent as a definition of national policy. A cry of "No indemnity," had also been heard. Should there be no indemnity to Belgium, then what about Serbia and Northern Provinces of France? Were we, continued Lord Cecil speaking with rising emotion, to rule out definitely all reparation for destruction of peaceful merchantmen by submarines? He declared emphatically that he was not prepared to do that.

"Annexations."

Mr. Asquith followed Lord Cecil with an impressive speech. In the first place he explained that phrase "No annexation" appearing in some of the Russian declarations which had perhaps through imperfection of international vocabulary, been imperfectly apprehended. He did not believe it was used in a different sense by the Russian leaders and rulers from a sense to which we were prepared to subscribe. There were, however, four different senses in which the word "annexation" might be properly employed. In the first, place there might be annexation and there would be annexation, if this war was to result in a durable and honourable peace which consisted in emancipation of enthralled and oppressed population from the despotism under which they had hitherto laboured. (cheers) That was not only legitimate purpose for which we drew the sword in war which would either not be accomplished or accomplished inadequate unless annexations in that sense of emancipation were thoroughly carried out by Allies. (cheers) He was perfectly sure that the members of the new Russian Executive would not protest against annexation needed for that purpose secondly there was the case of union or artificially separated nationalities. Take the case of Trentino. Annexation in that case was required to satisfy the dictates of conscience of civilised world. (cheers). Thirdly annexation might be needed for transference of sovereignty or territory for purpose of retaining the strategic positions which were shown to be necessary not for aggression but for selection and defence against future attack. Then there was the fourth case namely annexation meaning conquest for the sake of expansion of territory and of political and economic aggrandisement. He believed there was no man in that House or this country and he was certain there was no power among the Allies prepared either to practise or justify annexation in that sense. (cheers) When the ground had been thus explored and ambiguities removed was there really any practical difference between us and our friends of democracy of Russia regarding the general lines on which peace should be considered. He did not believe there was. [Hear, Hear].

Famous Airman's Last Fight.

Story from the Front.

ALLAHABAD, May 22.

LONDON, May 21st:—A correspondent at the front sends the latest news obtainable of the missing Captain Ball, the famous airman. On the evening of the 7th instant he was out with another machine. They attacked a party of four Germans. The other pilot, after felling one of the enemy, had his wrist broken, and had the control lever damaged and was obliged to return to the British lines leaving Captain Ball with three enemies. Nothing is known of what happened to Captain Ball. He had tackled two enemies on the 5th May, and had driven both to the ground where they lay huddled in wrecks. The following day he dived among four and sent one crashing down the others fled. The total of his victims is not known precisely. He certainly accounted for 41 and it is not that his victims number 10 more. Besides it is no doubt that he has achieved the most wonderful victories ever won in the air.— ("Pioneer" 22.5.17.)

TELEGRAMS.

NEARING THE END.

Viscount Esher's Views on the War.

The Decisive Battles.

ALLAHABAD, May 22.
LONDON, May 21st.—Viscount Esher has written to the Lord Provost of Glasgow:—"We have been unable to leave France more than a year. But our home-coming is not far off, thanks to Sir Douglas Haig's tenacity and high gifts of command, thanks to his magnificent troops, thanks to the new spirit Mr. Lloyd George which has breathed into the conduct of the war in France as well as in England, the end is approaching. Nothing is more indicative of the failure of Germany's high hopes than the attempt of the ruling classes to make their peace with the people before the day of vengeance". Viscount Esher mentions having seen a letter written by a Polish officer in Berlin which stated that the abdication by the Emperor of the Imperial Crown was mentioned at a recent meeting of the Sovereigns of Germany and Austria and that in Government circles and in public the reconstitution of an elective federal empire is openly discussed as the alternative to a German Republic, which would be more difficult to realise. Lord Esher concludes:—"Here the spirit of the people rises daily. That the battles of the Somme and Arras are the decisive battle of the war, no one in France doubts".

RUSSIA.

Weighty Statement by Premier.

LONDON, May 22.
PETROGRAD.—The Premier, Prince Lvoff, has made a weighty statement to Press men. He dwelt on the necessity for reinvigorating the fighting capacity of the army so as to enable the offensive to expel the enemy from invaded territories and actively to support the Allies. He ardently insisted on Russia's duty to observe her alliances with the Western democracies.

Prince Lvoff showed how serious the situation had been and explained that the Socialists parties had created the Council of Workmen's and Soldiers' Delegates with the idea of controlling the work of the Government and also of supporting the latter. The Delegates, however, gradually assumed administrative powers and the Provisional Government saw itself faced with orders not given by itself. The situation thus arose which might be described as responsibility without authority and authority without responsibility. The fighting capacity of the Army was thus weakened to an alarming extent and the question of food supplies was bringing the country to the edge of an abyss, while symptoms of anarchy were everywhere evident. Prince Lvoff continued:—"Meanwhile our Allies watched us with evident anxiety and our enemies eyed us with malicious joy and cruelty, insulting us by alluding to the possibility of a separate peace. However, the Government is now reorganised and strong and in the confidence of the nation. Therefore, it expects that all its acts will be fully approved and executed. In speaking of peace without annexations and indemnities, the Government does not mean that Free Russia will consent to leave under the yoke of German militarism territories abandoned owing to the criminal negligence of the old 'regime' of the rulers of the country and the Army, nor can it remain indifferent to those at present suffering the horror of Germanic invasion and under the heel of the conqueror. The existing armistice at the front, which enables the German Chancellor to formulate the idea of a separate peace, must cease."

Statement by Foreign Minister.

M. Kerensky, the new Minister for Foreign Affairs, also made a statement in the course of which he said that the hope of the people of Alsace and Lorraine for a better future was still alive, but they had the right to look forward to the realisation of their ideal. Outrage and injustice, he said, are never forgotten and violence begets hatred. Liberated Russia wishes this neither for herself nor for others. Russia is also conscious of the ties which bind her to the allied democracies and the duty these ties impose on her.

Revolutionary Russia cannot and should not weaken these ties, which have been sealed by her blood.

Treaties of Old Regime.

LONDON, May 22.
PETROGRAD.—In the course of his statement to the press, Mr. Kerensky showed the dangers of complying with the demands for immediate publication of treaties of the old regime. He said that the Russian democracy must understand that the publication of treaties would mean rupture with the allies and beginning of a separate peace which the Russian people repudiated because it understood that the international peace alone could guarantee justice to the peoples. Facts of the Russian revolution and intervention of the United States must increase the mutual confidence of the Allies but to reach the understanding with the Allies based on Russian's declaration of April 19th, Russia must prove that she was loyally fulfilling her engagements by re-creating her military power. It was ridiculous to speak of annexationist plans of the Allies as menacing just peace when Russia, Belgium, France, Serbia, and Rumania were partially occupied by the enemy. He mentioned that France was justified in aspiring to recover Alsace-Lorraine.

A Patriotic Demonstration.

LONDON, May 24.
PETROGRAD.—M. Kerensky's speeches about discipline and utterances of other Ministers are welcomed as indicating suppression of anarchy. There was a patriotic demonstration on Sunday at which representatives of the Black Sea Fleet and Government. Serbian Minister declared that if Russia and Serbians as he would shoot himself. There was a shout from the thousands present repudiating Russia's backsliding.

ITALY.

Italian Positions Extended.

LONDON, May 22.
Italian official communique says:—Dense masses of enemy vigorously assaulted Pasubio, westward of Monte Dente but were driven back with severe losses. We repelled attacks on the northern slopes of San Marco between Mounts Vucognacco and Fanti. We captured a hill between Palliova and Britovo and extended our positions on the Vodice. We have taken some hundreds of prisoners.

HOLLAND.

To Protect British Interests.

Neutral Ships Requisitioned.

LONDON, May 22.
AMSTERDAM.—Newspapers state that Great Britain is requisitioning three Dutch vessels in British ports, besides other neutral ships in which much British capital is invested, on the ground that it is impossible to protect the British interests involved so long as vessels sail unarmed under a neutral flag.

AMERICA.

New Foundland's War Services.

Forces to be Maintained.

LONDON, May 22.
ST. JOHNS (NEWFOUNDLAND).—Sir E. P. Morris has returned from the Imperial Conference. He has announced his intention to confer with leader of the Opposition respecting the measures to maintain the strength of the naval reserve and the Newfoundland Regiment until the end of the war.

BRITISH FRONT.

British Hold on Hindenburg Line.

ITS EXTENT DEFINED.

All New Positions Held.

LONDON, May 22.
F. M. Sir Douglas Haig to-night says:—Our new positions on the Hindenburg Line northwest of Bullecourt have been secured to-day with little interference by the enemy. The severity of the German losses in the recent fighting in this area is confirmed. Excepting the sector two thousand yards in length immediately westward of Bullecourt, we hold the whole Hindenburg Line from a point one mile eastward of Bullecourt to Arras. A number of successful aerial bombing raids were made yesterday and our aeroplanes actively co-operated with the infantry in attacking the enemy front line trenches with machine-guns. Seven German aeroplanes were brought down, eight driven down, and one shot down from the ground, four of our machines are missing.

British Capture Trenches.

Artillery Mows Down Enemy.

LONDON, May 22.
F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says:—The operations between Bullecourt and Fontaine-lez-Croisilles were successfully continued last night. We captured a support trench yesterday evening after fierce hand-to-hand fighting and heavily beat off counter-attacks, our massed artillery engaging the enemy in the open. A large number of enemy dead were found and one hundred and fifty prisoners taken. Two German divisions have been engaged in this neighbourhood since yesterday morning. We made a successful raid near Loos and drove off raiders southwest of Arras.

FRENCH FRONT.

Brilliant French Success.

Important Gains in Champagne.

LONDON, May 22.
This afternoon's French communique says:—The artillery duel continued at night south of the Chemin des Dames in the region northwest of Braye-en-Laonnois and on the Cerny-Hurtelise front. A German attack on Froimont farm was broken before it reached our lines. We carried out yesterday evening in two sectors of Moronvilliers and Massiff, fairly important operations which were brilliantly successful. We carried several lines of trenches on the northern slopes of Mont Cornillet on the one side and the Casque and the Tenon on the other. We hold all important observation posts in this region. Our fire turned back German counter-attacks with huge losses. We took eight hundred prisoners and found the enemy dugouts piled up with the dead.

An Enemy Bombardment.

LONDON, May 22.
Last night's French communique said:—In Champagne the enemy violently bombarded the positions we captured yesterday in the region South of Moronvilliers.

French Aerial Activity.

LONDON, May 22.
French bombarding aeroplanes during the night of the 19th instant dropped 2,200 kilogrammes of explosives on railway stations and bivouacs in the region of Epoye and Bettreville.

RUSSIAN FRONT.

Turkish Division Forced Back.

LONDON, May 22.
A wireless Russian official communique says:—We repelled repeated Turkish attacks west of Ardasi and compelled the Turkish cavalry approaching a height south of Banch to retire.

Turkish Forces Repulsed.

LONDON, May 22.
A Wireless Russian official communique says:—We repulsed a combined force of Turks and Kurds northward of Bitli.

WAR AT SEA.

A Naval Encounter.

French Boats Drive Off Raiders.

LONDON, May 22.
A French naval communique says:—On the morning of the 20th instant, a patrol of four French torpedo-boats encountered a flotilla of German destroyers making for Dunkirk. After a short engagement, the enemy retired at high speed to his base. A French torpedo-boat was damaged.

NEUTRALS.

Ruthlessness Resented.

INDIGNANT DEMANDS FROM NEUTRALS.

Caillous Reply to Norway.

LONDON, May 22.
Continued submarine attacks are further embittering Germany's relations with the remaining European neutrals. There is intense indignation in Sweden at the sinking of three large foodships. The Government has protested and the newspapers are demanding stronger measures.

Spain has demanded from Germany an indemnity for the "Patrios" and also insisted that Spanish ships shall not be torpedoed without warning in the safe zone and has announced that it will break off commercial relations pending a reply.

Norway inquired of Germany regarding the fate of the crews of the four torpedoed Norwegian ships. Germany callously replied that she had no information.

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.]

[BY WIRE.]

SIMLA.

Indian Frontier Raids.

Punishing the Mahsuds.

SIMLA, May 22.
Raids on the part of a certain sections of Mahsuds continue and our troops have been in conflict with them on several occasions. On the 10th instant, a force of regulars and militia moved out from Sarwakai to cut off the retreat of a Mahsud gang on the Khuzna Pass route. After fighting several hours, our troops returned to Sarwakai having inflicted considerable loss on the Mahsuds. On the 16th a small column moving from Nile Kach to Gwaleri Pass found the Pass strongly held by the Mahsuds and the piquet was rushed by a large body of the enemy. The garrisons on the Darajat and Bannu borders being strengthened deal with the activities of the Mahsuds.

CALCUTTA.

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 22.
Applications in the War Loan now amounts to Rs. 21,65,02,300, exclusive of Rs. 93,55,425 subscribed through the Post Office section of the loan up to 16th May and Rs. 1,19,44,290 invested in Post Office cash certificates up to 30th April. Details are as under:—

	Rs.
Bombay	7,65,48,700
Bengal	6,63,17,600
The Punjab	1,73,13,300
The United Provinces	1,70,66,800
Madras	1,14,55,600
Minor Administrations	1,11,61,500
Burma	91,12,300
Central Provinces	39,92,600
Bihar and Orissa	28,73,600
Assam	6,60,300

BOMBAY.

Governor General of Portuguese India Resigns.

BOMBAY, May 22.
News of the resignation of His Excellency Senhor Couceiro da Costa, Governor-General of Portuguese India, and of his approaching departure for Portugal is received with widespread regret amongst the inhabitants of Portuguese India. His Excellency long ago completed his term of office which was extended. He has been anxious to retire from India in view of his ill health and it was only in deference to the wishes of his political chief and personal friend ex-premier Senhor Almada that he consented to continue in office till the end of the war if his health permitted it. On the fall of St. Almeida's cabinet, Couceiro da Costa tendered his resignation to the new ministry. The new cabinet was as unwilling as the old one to lose his service. His Excellency renewed by wire last week his request to be relieved of his office so as to enable him to leave India as early as possible. A telegram has now been received from the Minister of Colonies accepting his resignation and expressing at the same time highest appreciation of his services. Senhor Couceiro da Costa has rendered valuable services to Portuguese India whose people yet expected a great deal of good from him during the extended term of his administration, at a time when the decree of administrative and fiscal autonomy is about to be put into execution.

BRIEF TELEGRAM.

The Hon'ble Mr. Henry Sharp of the United Provinces will officiate as Secretary, Education Department, vice, Sir Edward MacLagon proceeding on three months leave in July.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రమహా సభ

I

ఆంధ్రమహాసభ కొంత విస్తరించిన విధిగా సేవకర్తలకు కేంద్రము ఎం. శివకామయ్య బి.వి.ఎల్.టి గారిచేత వ్రాయబడినది.

రాజాపుర ఆంధ్రమహాసభకు కావలసిన విధిగా సేవ కర్తల (వాలంటీయర్ల) విషయము ఈ నెల తేది ౧౪ ఆంధ్ర పత్రికయందు దొక ప్రకటన ప్రచురింపబడినది. అందువలన విధిగా సేవకర్తలగు జేర నుత్సాహముగలవారి యొద్దనుండి మా కనేక ఉత్తరములు వచ్చినవి. అయిన ఇటీవల ప్రచురింపబడిన ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు ప్రకారము విద్యార్థులను సేవకర్తలగు తీసికొనుటకు వీలులేనందున మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాము. మహాసభ కార్యములకు ఏలాటి అభ్యంతరము కలుగకుండుటకై విద్యార్థుల విన్నపము లిట్లు నిరాకరింపవలసినవిచ్చినది. వారివారి పాఠశాలలయొక్కయు కళాశాలల యొక్కయు అధ్యక్షుల యనుమతిలేక వారిని విధిగా సేవకర్తలములో చేర్చుకొనుట ఉచితముకాదు. కాబట్టి మేము ప్రత్యేకముగా వారిని సేవకర్తలములో చేర్చుకొనినట్లు తెలియజేసినవారు తప్ప మిగిలినవారు తమ దరఖాస్తులను అంగీకరింపలేదని ఊహింపవచ్చును. ఇట్లు చేతులకు ఆకాశంకము కలుగవలసి వచ్చుట మిక్కిలి సంతాపకరము. ఇందు విషయము తెలియవలసిన వివరములన్నియు నిదినకే పత్రికాముఖమున తెలియజేయున్నాము. ఇతర పట్టణములనుండి వచ్చువారు 25 తేది తర్వాత వారెప్పుడు వచ్చునది మాపేర వ్రాయుదురని కోరుచున్నాము. అందరును 31 తేది ఉదయము ఇక్కడ తప్పక హాజరుకావలెను.

II

అయినదయ్యాంధ్రమహా సభ సుమారు ౧౦ దినములలో జరుగును. కడచిన నాలుగు సభల సందర్భమునను ప్రతి నిధుల నెన్నుకొనుటయందు గాని విషయవిచారణసంఘము నెన్నుకొనుటయందు గాని క్లిష్టమగు నియమము తెల్వీయు విధింపబడి యుండలేదు. ఒకటిగాని రెండుగాని రూపాయలు చెల్లించిన వారందరు ప్రతినిధులుగా చేర్చుకొనబడుచుండిరి. ప్రతిజిల్లానుండియు సభకు ప్రతినిధులుగా వచ్చినవారు తమ జిల్లాపక్షమున తమకు తోచిన కొందరిని విషయవిచారణసభకు నియోగించుచుండెడి వారు. దీని కొక పద్ధతిగాని నియమము గాని లేదు. ఘంటసందు సంతకమునకు మనకు ప్రత్యేక కార్యము సర్దుబాటురావచ్చును. గనుక, అప్పుడు ఆంధ్రమహా సభ తెలుగు దేశమునకు రాష్ట్రీయసభగా మారుచోకాంగ్రాసుపద్ధతి ననుసరించి కొన్ని నియమములు కావలసియే యుండును. కాని చేపుజరుగు సభలోనే కాంగ్రెసుము సులభముగను, జయప్రదముగను చేసికొనుటకుగాను ప్రత్యేకము ఈ సభకు మాత్రము వర్తించునట్లు కొన్ని నియమముల నేర్పాటు చేసి కొన దగునని సన్మాన సంఘ సభ్యులలో కొంతమంది యభిప్రాయము. ప్రతినిధుల నంగీకరింతుటయందు నియమము తెల్వీయు అవసరము కాదని, సన్మానసంఘమువారు తలచుచున్నారు. అనగా రి రూపాయలు చెల్లించు వారందరును ప్రతినిధులుగ రావచ్చును. కాని విషయవిచారణసంఘము నందు జనబాహుళ్యమునలన చర్చలు నెరగి కాలవ్యయమగు నుగాన జిల్లావారు తమ ప్రతినిధులుగ కొందరిని నిర్ణయించి పంపుట సన్మానసంఘమువారి నుతము. కాంగ్రెసుపద్ధతినొక దాని నేర్పరుచుటకు మహాసభకు మాత్రమే యధికారము కలదు. ఈవిషయము గూర్చి మహాసభయందు విషయవిచారణసంఘ మేర్పరుటకు ముందే ఒకతీర్మానమును ప్రవేశపెట్టవలయునని కొంతమంది సంకల్పము. అనగా ప్రతిజిల్లా ప్రతినిధులను తమలో 5 లేక 6 మందిని విషయవిచారణసంఘ సభ్యులుగా నెన్నుకొనవలెననియు, అధ్యక్షుడుగూడ కొందరిని నేర్పరవలెననియు, ఈనియమము ఈసభకేవలంపవలెననియు ఒక తీర్మానమును మహాసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు ఇంటి ప్రముఖులు కొందరు తలచుచున్నారు. ఈతీర్మానము మహాసభయందు దంగీకారమును బడయునేని విషయవిచారణసంఘ మాపద్ధతులపొడవే ఏర్పాటు కావలయును. ఇది అతిప్రాముఖ్యమగు విషయముగాన చేపు సభకు వచ్చు ప్రతినిధులందఱు ముందుగా యోచింప బ్రార్థితులు.

దేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రి.

సత్యలింగం నాయకరుగారి ధర్మములు

III

అయ్యా, కాకినాడలో, కొన్ని ధర్మముల నేర్పరుచుచు, సత్యలింగ నాయకరుగారు వ్రాసిన ఉయిలును ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించియే యున్నారు. ఒక సత్రమును, ఒక దేవాలయమును ఒక పాఠశాలను కట్టుటకు ఒకలక్ష రూపాయల కంటె ఎక్కువ ఖర్చు చేయవలదనియు, తక్కిన యేడులక్షల మీదగవచ్చు ఆదాయములో నుండి నాలుగువేలరూపాయలను పిదేశములకు పంపబడు విద్యార్థుల ఖర్చులకును, మిగిలినది సదరు సత్రము, దేవాలయము, పాఠశాలలకు, కవిధి చేతిపనులకును, పరిశ్రమలకు నేర్పుటకును ఖర్చు పెట్టవలయునని వ్రాసెనున్నారు. కాని, వీనిలో దేనికీ ఎంతెంత ఖర్చు పెట్టవలసినది ఆయన మనణ శాసనములో వ్రాయక పోవుట వలన కాకినాడ సముఖ్యులలో దాదాపుగా విచారణలో నున్నది. ఈ ధర్మములకు కొద్దివారివలన న్యాయమైన స్త్రీయు నేర్పాటు చేయించుకొనుట, ఆ కేసులోని పోలీస్ గౌరవ కాకినాడ పుర వాస్తవ్యులకే గాక, ఆంధ్ర దేశస్థులందరికిని విధియే యున్నది. కాకినాడ సముఖ్యులుగా, తగిన స్త్రీయును, వివిధప్రాంతముల వారు బహిరంగ సభలలో చర్చింపవచ్చు ననియు, వాస్తావ్యులకు ఆయన చూపుట తటస్థపడవచ్చును; కనుక, వానిలో చర్చ వలదనియు, ఉత్తరువు చేసిరి. వీరు ముం బియ్యోపు తీర్పు కక్షి వారుల స్వలాభమున కుపయోగించ నపుడు తమయెదుట నిత్యమువచ్చు కేసులలోని సత్యాసత్యములను, పాట్లల, పాక్షుల, న్యాయాధిపతుల గుణగుణములను చర్చించరాదనే న్యాయ సూత్రము (Comments subjudice) ఇట్టి కేసులలో వర్తించదని నాయభిప్రాయము. అయినను, వారి అజ్ఞను శిరసా వహించి, ఆంధ్రదేశములో నన్ని సభలకు నాయక మణి యనదగు ఆంధ్ర మహాజన సభ లో ఈ క్రింది తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టబోవుచున్నారు. నేను వైన చెప్పిన వ్యాఖ్యములో, నమముగా ప్రవేశించిన ఒకపార్టీతరపున స్థిరమైనయినప్పటికీ, నాస్వాభిప్రాయమును వెల్లడించుచు, ఈక్రింది తీర్మానమును, చర్చించవలయునని ఆంధ్రమహాజన సభావ్యాసాధ్యక్షులకును, సెక్రటరీలకును నోటీసు ఇచ్చినాను.

తీర్మానము.

సత్యలింగం నాయకరుగారు, తమ ఉయిలులో గొప్పముగా పారిశ్రామికవిద్యాభాసనకు ప్రాముఖ్యమునిచ్చెను. ఎంతసేమైనను దీనికి మిగుల్య వలెను గనుకను, ఆయనయొక్క శ్రమకారమే (1) కట్టడముల కీయబడిన లక్షరూపాయలలో దేవాలయమునకు పదివేలరూపాయలును, సత్రమునకు ఇరు పదివేలరూపాయలును పోగా మిగిలిన డెబ్బది వేలును పాఠశాలలకును, సౌకర్యమునకు, నేరు నేరు పరిశ్రమలకు నేరు నేరు కట్టడములకును, ఈ కట్టడములను మంచిస్థితిలో నుంచుటకును, క్రమక్రమముగా, అనన్యమునబట్టి ఖర్చుచేయవలసినది. (2) తక్కిన యేడులక్షలమీద వచ్చునట్టిగానుండి, యెట్లా వినియోగములు ఖర్చులు లాభిస్తున్న మొదలైనవి తీసివేసి, విదేశములకు పంపబడు విద్యార్థుల ఖర్చులకు, సంవత్సరము 1 టికి నాలుగువేల రూపాయలు, పోగా, మిగిలినవట్టి మొత్తములోనుండి దేవాలయములో నిత్య వైవేద్యాని ఆరాధనలకును, ఉత్సవములకును, అన్నకులు, మేలగాండ్లు నౌఖర్జీతములకును, సంవత్సరము 1 టికి ఒక నేయ రూపాయలను సత్రములో అన్న వాసమునకు నాలుగు ఆరువేల రూపాయలును మిగిలిన ఆదాయము పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయుల జీతములకును, పారిశ్రామిక పాఠశాలలో పాఠ్యముల జీతములకును, కావలసిన సామగ్రిలకును, పని మట్టకును ఖర్చు పెట్టవలసియుండునని యీసభవారి యభిప్రాయము.

వల్లూరి సూర్యనారాయణ రావు.

క్విజైన అమృతమునలన వచ్చిన సామునందలి యనేక వేల రూపాయలను ఘంటసందు నీలిని నర్వన అక్కిను పెద్ద గురువ్రాదినేక చంద్రసేను అను నాంధ్రపండితుని నట్లు తెలియ వచ్చినది. ఈ ఉద్యోగమునుండి తప్పింపబడిన. న్యవహారము వివరములు దున్నది.

జూను నెల 15-న తేదీనైన యధ్యక్షులుగలవారు చందాలు గ్రహింపబడెను. ఆ తేదీ యనంతరమున చందాలు నియ్య గోరు వారు పత్రములో లిఖింపబడిన ధనము నిచ్చినయెడల వారి వారి చందా లంగీకరింప బడునని ఇండియా పోస్టనమువారు ప్రచురించిరి.

మాధవాచార్యుడు, ఆయనతమ్ములు.

పదునాలవ శతాబ్దమున నిర్మిత మాధవాచార్యులుకలరు. వీరిలో నొకరు భారద్వాజగోత్రులు. ఇతడు శ్రీమతిమా యానుల కుమారుడు; నిద్యాత్మి, భారతీత్మిలవారి శిష్యుడు. రెండవవారు అంగీరస గోత్రజులు. ఇతడు క్రియాశక్తివారి శిష్యుడు. ఇద్దరును విజయనగర రాజులవద్ద మంత్రులనియు, మొదటి మాధవాచార్యుడే విద్యారణ్యుడని యును రావులవాడగు ఆర్. నరసింహాచార్యులు ఎస్. ఏ. గారు వ్రాసిరి. భారద్వాజగోత్రజుడగు మాధవాచార్యుడు మంత్రులనియు, అతడే మహాశూన్య మాధవియనుగ్రంథమును వ్రాసెననియు నొకభాగము. ఈ గ్రంథమునకు గద్యలో "బుక్కరాజుతో రాజ్యభాగమును వహించు మాధవాచార్యుడని" యుండుట చే యొక భవిష్యనితేలుచున్నది. ఈమాధవాచార్యుని తమ్ముడగు శాయన యనవరకు తన అన్నగారు "ఇంద్రునకు బృహస్పతివలెను, ధర్మరాజునకు భామునివలెను, గాయనకు శిష్యునివలెనని, ముగ్ధాశాసన మంత్రుని" "పురషాధ్య సుధానిధి" యను గ్రంథమునందు మొదట చెప్పి యున్నాడు. అందుచే భారద్వాజగోత్రజుడగు మాధవాచార్యుడని మంత్ర యోగము నున్నాడు. ఈమాధవాచార్యుడే ప్రపంచవిషయములను విడచి లయవాత విద్యారణ్యుడని నాగుము నొందెనని యొక ప్రతీతికలదు. కొందరు అంగీరసగోత్రజులగు మాధవాచార్యుడే విద్యారణ్యుడని చెప్పుచున్నారు. కాని అంగీరసగోత్రజుడగు శ్రీ. వె. 1891 సంవత్సరమున చనిపోయెను. విద్యారణ్యుని మరణము శ్రీ. వె. 1898వత్సరమున సంభవించెను. ఇంకొక్కప్పుడే చనిపోయినట్లు చెప్పబడుచున్న బుక్కరాజు విద్యారణ్యుని శృంగేరికి పిలిపించెననియు, ఈ మరణము ఘాటుల నిచ్చుటకు అంగీరసగోత్రజుడగు మాధవాచార్యుని నియమించెననియు చిత్రఫలకములపై యున్నది. కనుక అంగీరసగోత్రజుడగు మాధవాచార్యుడు విద్యారణ్యుడు కానేరడు. కావున భారద్వాజగోత్రజుడగు మాధవాచార్యుడే విద్యారణ్యుడు.

అద్భుతనివారిణి.

126

ఇది బలహీనులకును, బలము లేకుండు నిద్రాశయంబులు, జ్ఞాపకము తక్కువగును, మెదడు దిమ్మ గా నుండును, పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తున బలహీనులు, ఆయాసము, శుక్లస్వప్నము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు; నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవినము! నవినము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు ఆట్యో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సాగాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగలెను. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన నియు మధ్యలోనుంటే యంతే శుభగుణున వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవింతురు. ఇతర వాసనలు యేవేని యుండినా యీ ఆట్యో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.

నెల 1/2	ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0	} వి. పి. చార్జి రూ. 0-4-0
, 1	ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0	
, 1/2	అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0	

ప్రత్యేకము. ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ. నెం 155, జమ్మూచునీస్ బీచ్, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా పురషోత్తం మూర్తి, వై నాబాబు కోడె, మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదినంచిత

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐదో బాహారసంక్రామ సంక్రామచరిత్రము, ఆధ్యాత్మిక, శైలిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాసుకమ్ములగు వ్యాసనాథములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశికపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలవ్రసం తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న నలయవారు
 పెంట్ నే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
 ఆంధ్రదేశపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
 " ఆధ్వర్యవత్సర " " 0-12-0
 ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

పండ్లపాడి.

మోహినీ తైలము.

చిట్టి 1-కి 0-4-0

చిట్టి 1-కి 0-2-0.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

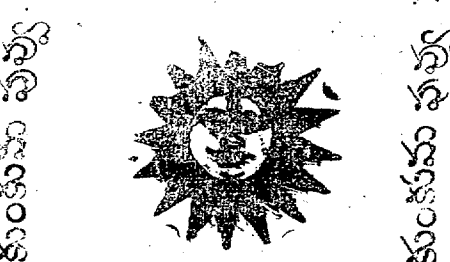
టీకాతాత్పర్య విశేషాన్ని ఇతిహాస సహితము.

తెనుగు ఇది ముక్కున వేదాంత గ్రంథముని వాడును. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యములను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారిచేతను శ్రీమాన్ తల్ దేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేల్చిన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయమున అచ్చువైచిత్ర్యము ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలికో బైండు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0.

శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళములతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది. కాళికో బైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులుప్రత్యేకం.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో, ఆనంద ముద్రాలయము, మదరాసు (225)

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావర్ణదోరకును. కొనువారు సూర్యమార్కున గమనింపుడు. కరస్పాడెన్ను మొదలగునా ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని. (53) 21. హమ్మంపేధి, బాంబాయి.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామెంజిషన్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్లొక్క చక్కని మెరుగు లిచ్చును. ఇకమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభముగాను ఉపయోగించు. ఈ కామెంజిషన్ యువయోగింపవలె సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు పనిచేయుట ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యెంట్లకే వ్రాయవలయును.

గౌరవులుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు పర్క్సు,

తపాలవెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(పై కామెంజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింపగోరుచున్నాము)

నీలమేఘుడు, అను నున్నాచరిత్రము.

తిరుమల తాళ్ళపర్తిపర్వము 784

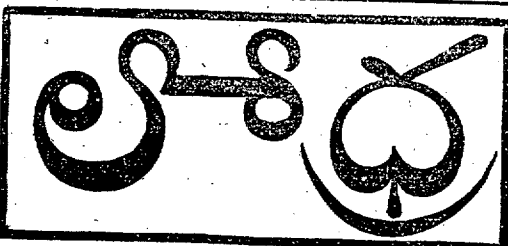
ఈ రెండు గ్రంథములు తెనుగున అచ్చువేచబడి యున్నవి. మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు అర్చిరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆశ్చర్య ఉజ్జీవింప ఆచార్య శిష్యులకును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల ఆ. 0-3-0; రెండవదాని వెల ఆ. 0-10-0. తపాలాచారి వేరు పరకాలన్ & కో, నెం. 20 కృష్ణగుంటవీధి మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

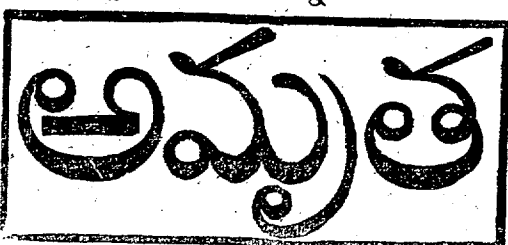
ఆశ్చర్యమున శాస్త్రోక్తములును పాండుల స్వాభావికమైన తొన్ని నిధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆశ్చర్యమార్గమును కలుగజేసి రీతిరసాభ్యుమున దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవాముగా నీయుబడును పోస్టుచార్జి యు మేమే భరించుట నెడము. పెంట్ నే వ్రాసికొను టుచితము: 212 వైద్యశాస్త్ర ముద్రాణింగ్లీషున గోవిందజీ, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయం 188, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

గర్భాశయ నొగనివారికి:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుకుల బహిష్టి కాకుండుట. అకాలబహిష్టి, మెలబాద్ది గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమనొగము, సంతాపీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులను కుదుర్చును. పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును. పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0
 కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మదరాసు.
 బ్రాంచి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
గోరోజనము, మంచిది " ...	7-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి రూ ...	0-10-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2-0-0
చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.